

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
6116 ST. CLAIR AVENUE • P.O. BOX 03206 • CLEVELAND, OHIO 44103
Vol. LXXI Gegužė - May 15, 1986 Nr. 20

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

Septynios didžiosios

Sudaro branduolį geresniam pasauliui

Vytautas Meškauskas

Septynių didžiųjų valstybių - JAV, D. Britanijos, Japonijos, Prancūzijos, V. Vokietijos, Italijos ir Kanados - viršūnių konferencija Toky mieste pasibaigė asmeniškai Reagano triumfu. Tiesa, jos konkretūs rezultatai kol kas dar nedideli, tačiau ji sudarė gerą atmosferą tolimesniam bendradarbiavimui. O tai jau labai svarbu, jei atsiminsime, kad visos septynios valstybės turi bendrą interesą ir sutaria iš principo kaip siekti geresnės ateities visiems.

Tai jau 12-ta iš eilės tokia konferencija. Ji tačiau skiriasi nuo ankstesnių tuo, kad ten reikėdavo nemažai dirbti, kad jas pabaigti optimistišku komunikatu. Šį kartą buvo sutarta be didesnių ginčų ir nesutarimų.

Kai prieš penkerius metus Reaganas pirmą kartą pasirodė tokioje konferencijoje Ottawoje - rašo vienas iš N.Y. Times korespondentų P.Y. Kilborn - į jį, JAV prezidentą, buvo žiūrima kaip į 'cowboy' tarp intelektualų. Tas naujas prezidentas turėjo keistų teorijų apie mokesčių ir valstybinių išlaidų sumažinimą, ūkinį išlaisvinimą nuo visokių taisyklių ir net valdinio aparato sumažinimą. Kitoms suvažiavusioms valstybių galvoms atrodė, kad amerikiečiui būtinai reikalingos mažos kortelės, kur būtų pažymėti jam žinotini faktai ir skaičiai.

Tokyo, šeštoje konferencijoje kur dalyvauja Reaganas, jis dar buvo reikalingas pagalbos. Jis neprigirdėjo kai kurių klausimų, Margaret Thatcher ir Yasuhiro Nakasone turėjo retkarčiais jam pašnibždėti į ausį. Bet ne atsakymus, o tik klausimus.

Šiandien visos kitos valstybės daugiau ar mažiau pamėgdžioja 'Reaganomiką' - išlaisvina rinkas, padrasina privačių ūkininkų augimą, kalba apie mokesčių sistemos suprastinimą, sumažinimą valstybės labdaros funkcijų ir siekia padidinti darbovietes JAV pavyzdžiu - JAV, kurių ūkis per pastutinius metus vis augo ir kurių prezidento populiarumas savo krašte yra aukštesnis negu kitų valstybių galvų. Reaganomikos pamėgdžiojimo ženklų gali užtikti ne tik Indijoje, bet ir Kinijoje.

Varžtų ūkiniam gyvenime sumažinimas sukūrė naują tarptautinį ūkinį faktorių pasaulinę valiutų rinką. Modernios komunikacijos dėka joje kasdien savininkus pakeičia sunkiai išivaizduojama 150 bilijonų dolerių suma. Nūdien pinigai yra vartojami ne tik apmokėti gėrybes ir patarnavimus, bet patys pasidarė preke. Bankai ir pavieniai spekuliantai perka vieną ar kitą valiutą - o jų pasaulyje yra per šimtą - nujausdami, ar tikėdamiesi, kad ateityje ji pabrangs, arba parduoda, laukdami jos kritimo. Taip daroma ne tik su doleriais, bet ir su kitom valiutom, kaip japonų jenos ir vokiečių markės.

Kodėl šiandien viena valiuta laikoma vertingesne ar prastesne už kitas? 1944 m. Bretton Woods, N.H., keturiadasdešimt keturių valstybių buvo sutarta atskiras valiutas lygiuoti pagal dolerį, kuris buvo pagrįstas auksu. Nuo 1973 m., tačiau, JAV doleris jau nėra garantuotas auksu ir nuo to laiko valiutų vertė plūduriavo (float) priklausomai nuo atskirų kraštų ūkinio stovio. Kadangi ilgą laiką JAV buvo aukštesni nuošimčiai už paskolas negu kituose kraštuose, kas turėjo liuosų pinigų pirkto dolerius ir juos investavo JAV-se. Tai labai pakėlė dolerio vertę, kas turėjo tą blogą pusę, kad pabranginti (Nukelta į 2 psl.)

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Los Angeles skyriaus valdyba atliko milžiniškus pasiruošimus ALT S-gos seimui ir banketui, kurie įvyks š. m. gegužės 24-25 d. d. Los Angeles, Calif. Prieky sėdi skyriaus pirm. Rūta Sakienė. Stovi: išd. Ramūnas Bužėnas, sekr. Vytautas Šeštokas, vicepirmininkai Jonas Petronis ir Pranas Dovydaitis. Seimas įvyks Los Angeles Tautinių Namų salėje, o banketas ir koncertas Šv. Kazimiero parapijos auditorijoje.

VL Gilio nuotr.

Lietuviai Berno konferencijoje

Nuo š. m. balandžio 15 d. iki gegužės 26 d. Berne, Šveicarijoje, vyksta CSCE ekspertų konferencija žmonių ryšių klausimais. Joje dalyvauja 35 valstybių, pasirašusių Helsinkio Baigiminį Aktą, atstovai. Konferencijoje svarstomi tokie klausimai, kaip perskirtų šeimų sujungimas, giminių lankymas, kelionės asmeniškais ir profesiniais reikalais, jaunimo bendradarbiavimas ir kt.

Prieš konferencijos atidarymą vyko aštrios diskusijos dėl posėdžių viešumo. Daugelis Vakarų valstybių atstovų norėjo, kad konferencijos eiga būtų vieša, o Sovietų Sąjunga ir Rytų valstybės kategoriškai reikalavo, kad posėdžiai būtų uždari. Buvo rastas kompromisas: atidarymo ir uždarymo posėdžiai bus vieši, o kitos diskusijos vyks už uždary durų. Iš šalies žiūrint, stebėtojai gali atro-

dyti, kad tuo būdu Sov. Sąjunga ir Rytų valstybės pasiekė savo tikslą. Tačiau iš tikro - kasdien po du, tris kartus Vakarų valstybių delegacijos informuoja žurnalistus ir stebėtojus apie konferencijos eigą. Šita praktika nepažeidžia sutartą kompromiso, ir tuo būdu pašaliniai asmenys gali sekėti konferencijos eigą.

Konferencijoje greta 35 valstybių delegacijų taip pat gali dalyvauti vad. "nevyriausybinių organizacijų" atstovai, kuriems pripažįstamas oficialus statusas. Jie gali visur įeiti, susitikti su valstybių delegatais bei spaudos pareigūnais. Šį statusą pripažįsta konferencijos šeimininkas, Šveicarija.

JAV, kurios greta kitų Vakarų valstybių nepripažįsta Lietuvos prievartinio įjungimo į Sovietų Sąjungą, pasiūlė VLIKO atstovams pripažinti oficialų "nevalstybinių organizacijų" atstovų statusą, ir balandžio 14 d. prieš oficialų konferencijos atidarymą, Šveicarijos valdžia įteikė VLIKO pirmininkui dr. K. Bobeliui, VLIKO atstovui Šveicarijoje Algiui Klimaičiui, ir Algiui Bobeliui akreditaciją kaip "nevalstybinių organizacijų" atstovams. Kartu su lietuviais

(Nukelta į 3 psl.)

Š. m. gegužės 3 d. ukrainiečių iniciatyva New Yorke įvyko demonstracijos prieš Sovietų Sąjungos vadovybę dėl atominės jėgainės tragiškos nelaimės ir ją laikant paslapyje nuo kitų kraštų. Dalyvavo virš 500 žmonių, ypač daug jaunimo. Nuotraukoje lietuviai: iš kairės K. Bačiauskas, dešinėje M. Klivečkienė ir V. Vaičiulis. Kalbą pasakė ir tų demonstracijų tikslą paaiškino Daiva Kezienė.

L. Tamošaičio nuotr.

SAVAITINĖ POLITIJOŠ *Apšvalga*

Atominės katastrofos antroji pusė. - Jos įtaka Vakaruose. - Waldheimo pasisekimo paslaptis.

Pereitą savaitę vertinome atominės katastrofos Černobyl jėgainėje pasėkas Sovietijai. Visų pirma kilusią isteriją Vakaruose. Ji buvo naudinga, nes parodė tikrą sovietų veidą, kurio bruožas Vakaruose dažnai norima užmiršti. Po savaitės tačiau pasigirdo kitokių balsų. Girdi, sovietai buvo teisūs, kad jų nuostoliai siekė vos porą užmuštų ir kad JAV administracija bandė visą reikalą išpūsti. Atviroje visuomenėje tai normalus reiškinys, kurio buvo galima laukti.

Mums šiuo atveju daugiau rūpi ne kas laimi propagandos kare, bet kokias pasėkas toji katastrofa turės į Vakarų, o ypač Amerikos viešąją nuomonę ir energijos politiką.

Mat, šiame krašte jau senai vyksta, jei gali taip sakyti, revoliucija prieš atominės energijos vartojimą civiliams reikalams, jau nekalbant apie ginklus. Kai atominę energiją buvo pradėta naudoti civiliams reikalams, buvo manyta, kad ji bus taip pigi, jog namuose nereikės nei išjungtukų nei skaitiklių. Ilgainiui tačiau atominių jėgainių statyba taip pabrango, kad dabar, naftos kainoms staiga kritus, jų pagamin-

ta energija nėra taip pigi, kad pateisintų padidėjusias išlaidas. O tas išlaidas padidino ne kas kitas, kaip noras išvengti panašios į Černobyl katastrofos. Bet jei tik vieno reaktoriaus 'išstipimas' padarė tokios žalos, kokia būtų nelaimė, jei, sakykim, metų bėgyje įvyktų keli tokie atsitikimai?

Jei palyginti lėtas reaktoriaus išstipimas padarė tiek daug nuostolių, ko galima tikėtis sprogo atominėi bombai? Tokie klausimai duoda naujos energijos akcijai prieš atominius ginklus, kurie tačiau... garantuoja taiką, ir iš viso atominės energijos pakinkymą žmonių tarnybon.

Šiuo metu reaktorių, naujųjų pramonės reikalams yra:

	turi	stato
JAV	101	18
Sovietija	50	32
Prancūzija	43	18
Britanija	38	4
Japonija	33	8
Vokietija	20	8
Kanada	16	5
Švedija	12	0
Belgija	8	0
Ispanija	8	2
Indija	6	3
Taivanas	6	0
Čekoslovakija	5	5
Rytų Vokietija	5	4
Šveicarija	5	0
Bulgarija	4	2
Suomija	4	0
P. Korėja	4	4
Italija	3	3
Argentina	2	1
Vengrija	2	2
Olandija	2	0
P. Afrika	2	0
Brazilija	1	1
Pakistanas	1	0
Jugoslavija	1	0

Viso labo pasaulis atomų suskaldymą vartoja maž-

daug 15% savo energijos pareikalavimui patenkinti. Kadangi naftos ir akmens anglies išteklių mažėja, o ne daugėja, sunku įsivaizduoti, kad pasaulis galėtų nuo to atsisakyti. Žinia, greičiausiai bus daugiau susirūpinta saugumu, kas gal dar pabrangins tą energijos šaltinį, nors kai kurios totalinės valstybės to ir po katastrofos nedarys. Nei joms rūpi atskirų piliečių gyvybės ar sveikatos, nei jos turi skaitytis su kokia nors viešąja nuomone.

Nors Austrijos prezidento pareigos yra daugiau ceremoninės, gegužės 4 d. įvykę rinkimai susilaukė labai didelio dėmesio. Kaip žinia, per juos kandidatas Kurt Waldheim surinko 49,6% balsų, bet pagal konstituciją nė vienas kandidatui negavus absoliučios daugumos, turi būti renkama dar kartą — š. m. birželio 8 d. kandidatuoju tik du. Gegužės 4 d. buvo 4 kandidatai: šalia Waldheimo, socialistas Kurt Steyrer, gavęs 43,7%; ekologijos sąjūdžio kandidatė Freda Meissner-Blau, surinkusi 5,5% balsų ir kraštutinių pan-germanistų atstovas Otto Scrinzi, gavęs 1,2%. Paskutiniojo šalininkai tikrai balsuos už konservatyvų Waldheimą.

Tokiu būdu jo išrinkimas yra beveik tikras, jei Pasauliniam žydų kongresui nepasiseks to kandidato dar daugiau sukompromituoti.

Kol kas Waldheimui kiek pakenkė faktas, kad jis nuslėpė savo tarnybą okupuotoje Jugoslavijoje, kur buvo labai griežtai elgiamasi su partizanais ir naikinami žydai. Tiesa, jo laipsnis — Wehrmachto leitenantas ir

■ Iš kitos pusės

Vargšai redaktoriai. Vienas jų — PASAULIO LIETUVIO Br. Nainys — taip aprašo savo darbo dieną baldžio mėn. PL Nr.:

"Automobilio skaitiklis rodo 521 mylią, laikrodis — 10 val. vakaro. Garaže išlipu iš automobilio ir per skalbyklą, šeimos kambarį, virtuvę pasiekiu laiptus ir jais užlipu į savo darbo kambarį...

...Varčiausi lovoje, ilgai negalėdamas užmigti, nors dešimties valandų kelionės ir aštuonių valandų posėdžiavimo buvau gerokai išvargintas. Vis sukosi mintys apie to viso Dainavos susibūrimo prasmę. Vėlavimasis, ilgos kalbos, tarp jų daugybė beprasmių žodžių, kiek galvų, tiek nuomonių. Keliauti daugiau kaip pustučio šimto mylių ir klausytis paskaitėlių apie jaunimo kongresų reikšmę ir žiūrėti praėjusių kongresų skaidres gal geriau tiktų tiems Montrealio slidinėtojams, bet kam visa tai reikia man, pensininkui, tuos visus klausimus "sukramčiusiam" dar prieš ketvirtį šimtmečio, padėjusiam kelis tokius kongresus organizuoti, vieną į Pietų Ameriką nuvežti, dviem net lėšas telkusiam ir daug kitų darbų tų kongresų naudai atlikusiam, ypač žinančiam, kad ten į bet kokią tavo nuomonę ar realesnį pasiūlymą, atvirai sakant, nebus kreipiama nė mažiausio dėmesio."

Jei redaktorių visą tai iš anksto žinojo, koks nelabai jį vėl tas 521 mylias nuneš? Greičiausiai keliavimo aistra. Ji taip siaučia bendruomenininkų tarpe, kad pagal tą patį PL Nr. Krašto valdybos, Kultūros tarybos, Švietimo tarybos, Socialinių reikalų tarybos ir Visuomeninių reikalų tarybos nariams per pereinamąjį mėnesį kelionės ir kt. ryšio palaikymo išlaidoms buvo išleista įspūdinga 17,304 dolerių suma. Tuo tarpu, jei patikėti redaktoriui, geresnių rezultatų galima būtų pasiekti tik užlipus laiptais į jo darbo kambarį. (vm)

pareigos — vertėjas — nekalba už tai, kad jis ten būtų galėjęs griežti pirmu smuiku ar rodyti kokios iniciatyvos. Austrams atrodo, kad jis tiek pat kaltas, nusidėjęs žmoniškumui, kiek ir milijonai kitų kareivių bei pareigūnų.

Austrams atrodo, kad žydai neteisingai mano, kad syki buvęs nacių toks pat palieka visam gyvenimui. Reikia neužmiršti labai sunkią Vokietijos padėtį, kuri padėjo Hitleriui iškilti. Juo labiau, kad jis viešai neskelbė, kaip jis pasiels su savo politiniais ir rasiniais priešais.

Reikia taip pat prileisti, kad daugumas vokiečių tiek abejojose Vokietijoje, tiek ir Austrijoje tikrai nebalsuo-

tų už Hitlerį, jei numatytu, kur jis juos nuves. Juk Hitleriui pataikavo ir didžiosios demokratijos. Už tat prikišimas Waldheimui to, ką ir kiti jo vietoje tuo laiku darytu, austrams pasirodė nedoras kišimasis į jų vidaus reikalus.

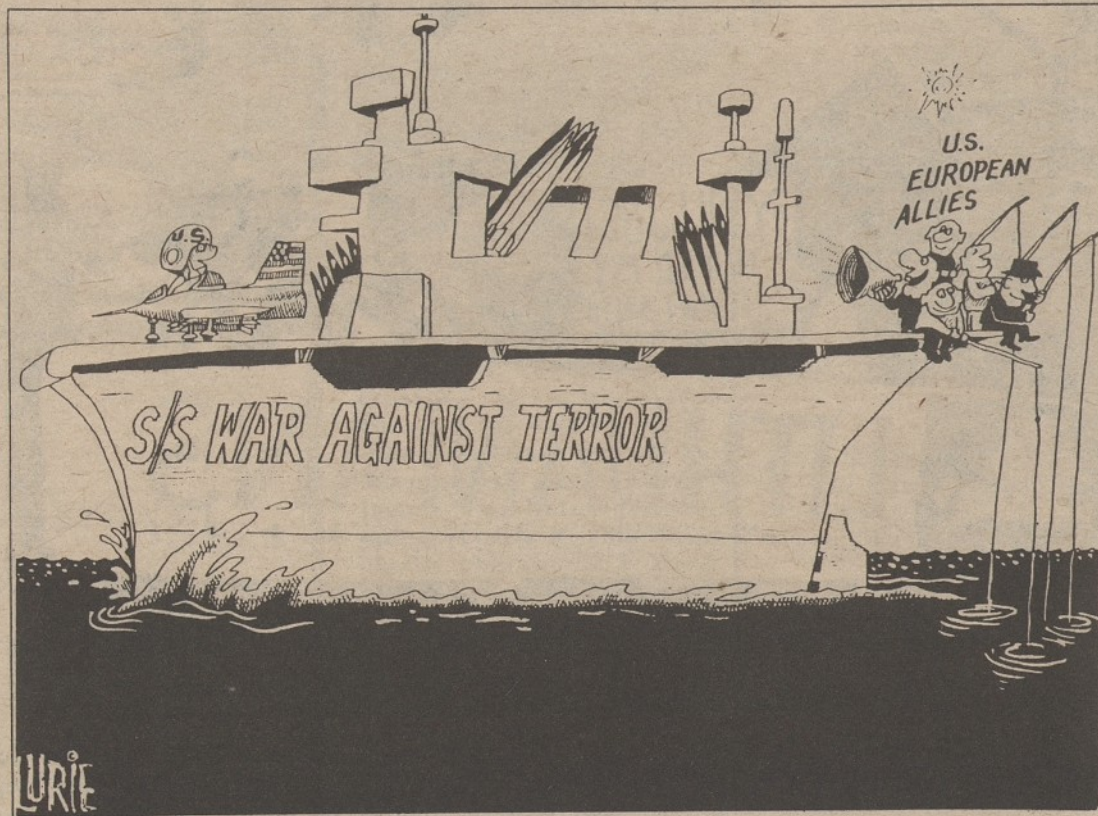
SEPTYNIOS DIDŽIOSIOS...

(Atkelta iš 1 psl.)

gino importą iš JAV ir padidino JAV prekybos deficitą.

Pereitais metais tam sutartinai pasipriešino 5 valstybės: JAV, D. Britanija, Prancūzija ir Japonija. Jų pastangos davė gerų rezultatų. Dabar Tokyo konferencijoje nutarta, į tą bendradarbiavimą išlaikyti kursą, pakviesti Italiją ir Kanadą.

Nors ilgainiui sėkmingas ūkinis bendradarbiavimas turės daugiau reikšmės negu kiti septynių nutarimai, spaudos konferencijoje su JAV reporteriais pereitą trečiadienį, prezidentas buvo daugiausiai klausinėjamas apie kovą su teroristais. Kaip žinia, šiuo klausimu sutarta irgi bendradarbiauti. Ir Libija net buvo vardu paminėta kaip valstybė, kuri remia terorizmą, tačiau kokių konkrečių žingsnių bus griebtasi — taip ir liko neaišku. Spaudos konferencijoje Reaganas pasisakė dėl posakio 'kas vienam teroristas, tas kitam laisvės kovotojas'. Anot prezidento — laisvės kovotojai nežudo nekaltų, niekuo nedėtų žmonių.

Karas prieš terorizmą. Europos sąjungininkai JAV-bėms: "Jūs matote, kad mes su jumis esame tame pačiame laive!"

Toolmakers
Gage Makers
Gage Grinder Hand
TOP RATES. FULL
BENEFITS/OVERTIME
INCL. DENTAL AND
401/K PROGRAM.
Call 313-544-8181
IE & E INDUSTRIES, INC.
(15-21)

GOVERNMENT JOBS
\$16,-\$59,230/yr. Now Hiring.
Call 805-687-6000, Ext. R-5823 for current federal list. (20-27)

MACHINING FOREMAN — Aggressive die cast company is looking for an experienced, self-motivated supervisor to take charge of our Secondary Department. Job requirements would be 2 yrs. supervisory experience (minimum) with a background in machining tolerances of zinc and aluminum die cast parts (primarily automotive). Must be familiar with drilling fixtures, tapping, straddle mills and light assembly work. Salary commensurate with experience. With good benefits. Please apply in person or send resume to: MacDonald's Industrial Products, 850 Pannell NW, Grand Rapids, MI 49504. 363-4844.

TOOL AND GAGE MAKER
GAGE GRINDER HANDS
ALSO
SURFACE/OD/AND ID GRINDER HANDS
TOP RATES, FULL BENEFITS, OVERTIME; 401 K PROGRAM
CALL 313-544-8181
IE & E INDUSTRIES, INC.
ROYAL OAK, MI. 48067
(20-26)

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVAP. O. BOX 03206
CLEVELAND, OHIO 44103
TEL. (216) 431-6344

6116 ST. CLAIR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: VYTAUTAS GEDGAUDAS
DIRVA (USPS 157580)POSTMASTER: Send address changes to DIRVA,
6116 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio 44103.Second-class postage paid at Cleveland, Ohio. Published Weekly
by American Lithuanian Press Radio Ass'n. VILTIS Inc. Subscription
per year \$17.00. Single copy 35 cents.Prenumerata metams \$17.00, pusei metų \$9.00 • Atskiro numerio
kaina 35 centai • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu
nebūtinai išreiškia redakcijos nuomone • Nespauzdinti straipsniai
grąžinami tik autoriams prašant • Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija
neatsako.

Su jaunaisiais plunksnos darbininkais

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Valdyba 1985 metais buvo paskelbusi jaunimui antrąjį rašinių konkursą. Pirmasis konkursas buvo pravestas 1984 metais. Antrojo konkurso rašinių temos: Kaip vertinti tautybę išeivijoje ir Tautiniai herojai. Jury komisiją sudarė kun. Pranas Garšva - pirmininkas, Vilija Kerelytė, Vytautas Kasniūnas ir Vytautas Gedgaudas - nariai, Vida Jonušienė - sekretorė. Komisija pirmos vietos laimėtojai su premija 250 dol. išskyrė Paulių Bindoką ir Ramoną Steponavičiūtę; antrosios vietos laimėtojai - Vidą Brazaitytę ir Adomą Didžbalį (su premija 125 dol.). Visi kiti konkurso dalyviai apdovanoti ALT S-gos valdybos pažymėjimais.

1986 m. gegužės 4 d. Chicagos lietuvių tautiniuose namuose minėtos premijos buvo iškilmingai įteiktos laimėtojams, o pažymėjimai išsiųsti paštu. Iškilnėse dalyvavo kai kurių laureatų tėvai, mokytojai ir gerokas būrys visuomenės, daugumoje ALT S-gos Chicagos skyriaus narių.

Petras Bučas, ALT S-gos vicepirmininkas, pradėjo iš-

kilmes pasveikindamas jų dalyvius ir paaiškindamas, kad jis vykdamas šį vaidmenį čia nesant vicepirmininkės jaunimo reikalams - Vidos Jonušienės, visu šiuo konkursu besirūpinusios. Vilija Kerelytė, komisijos narė, pagarsino komisijos aktą ir ALT S-gos valdybos vardu įteikė laimėtojams premijas.

Laimėtojus, kaip ir konkurso organizatorius, trumpu žodžiu pasveikino kun. P. Garšva, išskeldamas jų ir kitų jaunuolių, nelaimėjusių premijų, gražų ryžtą ir apsisprendimą rašyti. Dr. Leonas Kriaučeliūnas, sveikindamas laureatus, džiaugėsi jų pasinešimu į lietuvišką raštą ir įteikė kiekvienam 'Naujosios Vilties' žurnalo 15 nr., kviesdamas 'radus laiko susipažinti, o jei patiks - ir paskaityti ...'.

Ramona Steponavičiūtė gražia dikcija ir kirčiavimu perskaitė savąjį rašinį. Išklaušę josios keliamas mintis, vyresnieji vėliau pokalbiuose prie kavos, girdėjau, pradėjo lyginti ją su ano meto vyr. klasių moksleivių rašinių kalbos bei svarstymų lygiu ir užleido jai pirmumą. Pauliaus Bindoko rašinys jau buvo atspausdintas 'Dir-

(Atkelta iš 1 psl.)

buvo akredituoti estų ir latvių atstovai.

Trys Pabaltijo delegacijos buvo iš anksto susitarę Berne įsteigti spaudos ir informacijos biurą, kuris pradėjo veikti nuo balandžio 14 d. ir veikė ištisą savaitę. Pabaltiečių biuras veikė Bristolio viešbutyje, labai arti konferencijos vietovės, taip kad dažnai biurą aplankė akredituoti žurnalistai. Lankytojai rado gerai paruoštus informacijos biuletenius, ir galėjo pasikalbėti su pabaltiečių atstovais. Informacinio biuro vedėjas buvo šveicarijos lietuvis, Algis Klimaitis, Jam efektingai talkininkavo latviai, Vaiva Pukite iš V. Vokietijos ir Imants Freimanis iš švedijos.

Pasaulio Pabaltiečių Santalkos (Baltic World Conference) atstovai, lietuviai, latviai ir estai konferencijos pirmą savaitę aplankė iš viso 26 valstybių delegatus. Jiems buvo asmeniškai įteiktas specialiai paruoš-

voje', o Ramonos Steponavičiūtės spausdinamas šiame numeryje.

Paulius Bindokas, premijuotų rašinių autorių vardu ramiu, tartina, akademinio stiliaus žodžiu - padėjo Amerikos Lietuvių Tautinei Sąjungai ir teisėjų komisijai už rašinių konkursų organizavimą. Drauge jis pastebėjo, kad šiandien ne tik vyresnieji, bet ir jaunimas dažnai yra perkrautas darbais ir sunku rasti laiką ne kasdieniniams darbams.

Jūratė Tautvilaitė-Fisher padainavo keletą dainų pritarinama gitara, o meninę vaładėlę baigė, pasikvietusi visus melodijai pritarti, 'Stoviu aš parimus ...'. Publikai plojant, reiškiant padėką už dainas, Vilija Kerelytė įteikė jai gėlių puokštę.

Mečys Valiukėnas

LIETUVIAI BERNO KONFERENCIJOJE...

tas PPS memorandumas, kuriame Sovietų Sąjunga pasmerktiama už nelegalią Pabaltijo valstybių okupaciją ir už Helsinkio susitarimų nesilaikymą. Taip pat delegatams buvo įteikta papildoma informacija, kuri įrodo, kad Sov. Sąjungos okupacinė valdžia Pabaltijoje nuolat laužo Helsinkio susitarimus. VLIKO memorandumas, kuris dokumentuoja 11 amenišku bylą, rokančių Helsinkio susitarimų pažeidimus, apima 28 puslapius.

Į pabaltiečių spaudos konferenciją, kuri įvyko balandžio 16 d. apsilankė virš 20 žurnalistų. Konferencijos metu Vakaruose atsidūrę estai V. Ranpere su žmona, latvė Valentina Lasmane, ir lietuvė Galina Pakėnienė kalbėjo spaudos atstovams apie perskirtų šeimų padėtį ir jų troškimą vėl būti kartu.

Balandžio 17 d. Pasaulio Pabaltiečių Santalka (darbinis pirmininkas dr. K. Bobelis), suorganizavo demonstraciją Berne ryšium su ten prasidėjusia konferencija. Demonstracija vyko nuo 4 v. v. iki 6 v. v. pačiame Berno miesto centre. Demonstracija buvo labai sėkminga, ją stebėjo daug žmonių, kurie teiravosi apie demonstracijos tikslą. Buvo išdalinta tūkstančiai lapelių apie Pabaltijo kraštų okupaciją. Iš lietuvių dalyvavo dr. K. Bobelis, Algis Bobelis ir Algis Klimaitis, estas Maido Kari su žmona, latvių — dr. Lukss ir Freimanis bei gražus būrys latvių studentų iš Muensterio, V. Vokietijos. Vakare demonstracija buvo parodyta šveicarų televizijos programose. Tą įvykį taip pat filmavo V. Vokietijos ir Turkijos televizijos stotys.

Penktadienį, balandžio 18 d., priešpietinėje pertraukoje Bellevue viešbučio vestibiulyje VLIKO atstovas Algis Klimaitis priėjo prie Sovietų Sąjungos delegacijos vadovų, atstovo Jurij Kačlev ir ministerio Viktor Šikalov, ir norėjo su jais pasikalbėti apie tai, kaip Sovietų Sąjunga vykdo Helsinkio susitarimus, kiek lie-

čia okupuotus Pabaltijo kraštus. VLIKO atstovas paminėjo Sov. Sąjungos propagandoje nuolat kartojamus teigimus, kad taikingi pasikalbėjimai visuomet yra naudingi, ir pasakė, kad jis noris vien tik pasikalbėti. Sovietai, kurie buvo daugelio Vakarų kraštų žurnalistų apsupti, atsakė VLIKO atstovui, kad jie nesikalba su organizacijomis, kurios nepripažįsta Sovietų Sąjungos dabartinių sienų. VLIKO atstovas atkirto, kad pagal tokį principą sovietai turėtų iš vykstančios konferencijos tučtuojaus pasitraukti, nes beveik visos Vakarų delegacijos nepripažįsta Pabaltijo kraštų prievartinės inkorporacijos į Sovietų Sąjungą, ir todėl nedaug beliktų, su kuo sovietai norėtų kalbėti. VLIKO atstovas pridūrė, kad VLIKas ir kartu Pasaulio Pabaltiečių Santalka grėžtai protestuoja prieš besitęsiančią okupaciją ir reikalauja, kad Sovietų Sąjunga greičiausiai pasitrauktų iš Lietuvos, Latvijos ir Šikalov pasipiktinę pasuko ir greitai išėjo iš salės.

Pasaulio Pabaltiečių Santalkos veikla Berno konferencijoje susilaukė teigiamų atgarsių spaudoje, radijoje ir televizijoje. Jau prieš pačios konferencijos atidarymą, šveicarijos didžiausias katalikų dienraštis Die Ostschweitz paskelbė didelį, trečdaliu puslapio ilgumo straipsnį su antrašte: "Vienos europinės tragedijos priminimas", kuriam skaitytojai plačiai buvo painformuoti apie dabartinę padėtį Pabaltijo valstybėse. Vietinis Berno dienraštis Der Bund ryšium su kitomis nevyriasybinėmis organizacijomis minėjo pabaltiečių pastangas konferencijos eigoje. Plačiai žinomas Frankfurter Allgemeine Zeitung aprašė VLIKO ir Pasaulio Pabaltiečių Santalkos atstovo A. Klimaičio pasikalbėjimą su Sov. Sąjungos delegacijos vadovais. Tai savo žinių laidoje paminėjo ir vokiškoji radijo stotis "Deutschlandfunk".

(E)

Jaunimo rašinių laimėtojai. Iš kairės: Adomas Didžbalis, Vida Brazaitytė, Ramona Steponavičiūtė ir Paulius Bindokas.

REMKIME TAUTOS FONDA

nes tik nuo mūsų priklauso kiek esame pajėgūs ginti ok. Lietuvos bylą laisvajame pasaulyje.

Neužmirškime LIETUVOS LAISVĖS IŽDO pagerbdami savo artimųjų atmintį ar tvarkydami savo palikimų reikalus.

Jūsų auka TAUTOS FONDUI paremia ELTA biuletenių leidimą 6 kalbomis ir padeda skleisti informaciją apie tikrą padėtį ok. Lietuvoje.

Visos aukos atleidžiamos nuo federalinių mokesčių

TAUTOS FONDAS
LITHUANIAN NATIONAL FOUNDATION, INC.

P. O. Box 21073
Woodhaven, N. Y. 11421

Tautos Fondo suvažiavimas

EMILIJĄ ČEKIENĖ

Š. m. gegužės 3 d. Kultūros židinyje, Brooklyne, N. Y. įvyko Tautos Fondo metinis suvažiavimas.

Suvažiavimą atidarė Tautos Fondo Tarybos pirmininkas Jurgis Valaitis, invokaciją sukalbėjo kun. Leonardas Andriekus, OFM ir, sugiedojus Lietuvos himną, pirm. J. Valaitis pakvietė gen. konsulą Anicetą Simutį tarti sveikinimo žodį, kuris priminė spaudoje skaitytą mintį, kad kas gyvena paslaptį, tas gali ir žūti nuo paslapties. Šiuo metu Lietuvos okupanto vykdoma paslaptis sukėlė ant kojų visą žmoniją. Tai rodo, kad mes turime būti ir visuomet būti pasiruošę. Tuo rūpinasi ir Tautos Fondas.

Jonas Vilgalys paskaitė sveikinimus gautus raštu: Vyskupo Pauliaus Baltakio, OFM, vysk. A. Deksnio, Lietuvos atstovo dr. Stasio Bačkio ir Patarėjo Stasio Lozoraičio, jr., VLIKO valdybos pirm. dr. K. Bobelio, prel. J. Balkūno, PLB pirm. V. Kamanto vardu sveikino B. Bieliukas baigiant žodžiais — mes visi esame PLB nariai. LB New Yorko apygardos pirm. A. Vakselis perskaitė LB Krašto valdybos pirm. A. Gečio sveikinimą: "Su Tautos Fondu paskutiniu metu gerai sugyvenam. Krašto valdyba bandys sutvarkyti nesklandumus ir linki pasiekti milijoninio fondo." Dar sveikino garbės pirm. dr. K. Valiūnas, ALTo pirm. T. Blinstrubas ir k.

Tautos Fondo pirm. J. Giedraitis pasidžiaugė, kad TF stiprėja finansiniai ir VLIKO — Tautos Fondo rėmėjų skaičius didėja, ypač kai VLIKO veikla lietuvių visuomenės yra ma-

toma. Jis priminė, kad praėjusiais metais organizuotas Sovietų Sąjungai teismas Kopenhagoje ir Pabaltiečių laisvės žygis per Baltijos jūrą plačiai išgarsino mūsų siekimus. Šiemet VLIKO pirm. dr. K. Bobelio dalyvavimas Berne, Šveicarijoje Europos Saugumo ir Bendradarbiaujimo žmogaus teisių konferencijoje taip pat plačiau paskleidžia mūsų siekimus laisvajam pasauliui. Nors kelionių išlaidas ir pats apsimoka, bet reikia lėšų informacijai organizuoti. Pirm. J. Giedraitis pranešė apie dabartinį TF išdovanojimą ir pabrėžė, jog tai pasiekta dėka visų TF Atstovybių, ne tik JAV, bet ir Kanadoje, Australijoje ir didžioje Britanijoje.

1985 metus TF užbaigė su 635,560 dol., iš kurių 351,832 dol. buvo Lietuvos Laisvės Izde. Be to 13,000 dol. nekilnojamas turtas JAV, 26,000 namas užrašytas testamentu D. Britanijoje ir 310 akcijų Lietuvių Namų Bendrovės Londone. Šiandien, sakė pirm., esame verti jau virš 700,000.

Pirm. J. Giedraitis paminėjo visą eilę naujai sukurtų TF Atstovybių: Ohio valstijoje pirm. V. Stuoogis, Chicagos TF Atstovybės pirm. inž. Jonas Jurkūnas, vicepirm. dr. L. Kriaučiūnas, inž. E. Jasiūnas, prof. M. Mackevičius, Kanadoje A. Patamsis, Toronto apylinkės pirm. Aidas Vaidila, Didžioje Britanijoje TF Atstovybės pirm. P. Tričys, vicepirm. Z. Juras. Australijoje veikia dvi TF Atstovybės: Sydney pirm. prel. P. Butkus, MBE ir vicepirm. dr. B. Vingilis.

Tautos Fondui šiuo metu dirba apie 160 pasišventu-

Tautos Fondo suvažiavimo gegužės 3 d. Brooklyne dalyviai

L. Tamošaičio nuotr.

sių asmenų be jokio atlyginimo. Jis priminė, kad TF turi 6 testamentinius palikimus vykdymo stadijoje, po du JAV, Australijoje ir Kanadoje. Iki šiol testamentiniais palikimais yra gavę 182,497.59. Baigdamas pranešimą pirm. pareiškė padėką VLIKO valdybos pirmininkui dr. K. Bobeliui ir kitiems valdybos ir Tarybos nariams, o konadiečiams A. Patamsiui ir E. Smilgiui įteikė plaketes.

Tautos Fondo Tarybos pirm. Jurgis Valaitis priminė, kad Tautos Fondo valdyba jautė pareigą paremti jaunimo žygį ir tam tikslui skyrė lėšų ir tikime, jog tas buvo naudinga. Priminė, kad TF reikalai gerai stovi Chicagoje, tačiau pasigendame jaunimo.

Vicepirm. A. Daunys pranešė apie numatomą įstatų keitimą siūlydamas TF Tarybos nariams rinkti 3 metų kadenciją vietoje iki šiol buvusių dviejų. Pranešimus padarė izdininkas V. Kulpa ir Finansų komisijos vardu Jurgis Bobelis, kuris įteikė ir savo asmenišką auką 1400 dol.

Liūtas Grinius, vietoje VLIKO pirm. dr. K. Bobelio, pranešė iš veiklos Europoje, kad Anglijoje bus pradėta leisti ELTA anglų kalba, kad patrauktų jaunimą. Buvo PLB ir VLIKO pasitarimai, tačiau nebuvo paskelbti spaudoje. Londone įvyks VLIKO seimas tikslu pagyventi lietuvių veiklą Europoje, nes ten labai skelbia vietinė spauda. Jis atkreipė dėmesį, kad latvių ir estų jaunimas rodo daugiau pajėgumo ir dėmesio savo tautos veiklai, negu lietuvių. Kodėl taip yra?

Pranešimus padarė ir TF Kanados Atstovybės pirm. A. Patamsis ir jaunas kaktudijas baigęs Toronto Atstovybės pirm. Aidas Vaidila tokiais žodžiais: "Atstovauju TF Toronte pirmininko vardu ir Kanadoje vicepirmininko. Pradedau tą darbą be patirties, bet jau daug ko išmokau ir tikiuosi dar daugiau išmokti ir patirti, aktyviau organizuoti. Darome planus ateičiai.

Daug reikšmingų bei pasiūlymų išskėlė dr. Petras Vileišis iš Conn.

Po pranešimų ir diskusijų mandatų komisija, kurią sudarė Katinienė, Pažemėnė ir M. Noreikienė pranešė naujos Tautos Fondo Tarybos rinkimų davinus. Į naują TF Tarybą išrinkti: Jurgis Valaitis, Liūtas Grinius, Jurgis Bo-

belis, Aldona Janačienė, Vytautas Kulpa, dr. Petras Vileišis, Jadvyga Vytuvienė, Irena Banaitienė, Aleksandras Daunys, Marija Noreikienė, Algis Sperauskas, Aleksandras Vakselis, Algis Vedeckas ir Charles Vilnis.

Į kontrolės komisiją: A. Čampė, P. Ažuolas ir L. Tamošaitis.

"Amber Holidays"

1986 M. EKSKURSIJOS Į LIETUVĄ

Gegužės 20	— 1665.00	Rugpjūčio 14	— 1555.00
Birželio 18	— 1539.00	Rugsėjo 2	— 1885.00
Liepos 16	— 1731.00	Rugsėjo 17	— 1421.00
Liepos 21	— 1348.00	Spalio 1	— 1538.00
		Gruodžio 26	— 1476.00

Kelionių ilgis nuo 10 iki 16 dienų — įvairūs maršrutai.

Registracijos, informacijos reikalu skambinkite 1-800-722-1300 (Toll Free)

Iš Massachusetts ir Kanados: 1-617-268-8764.

TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE, INC.

393 West Broadway
P. O. Box 116,
South Boston, Mass. 02127
Telefonas: (617) 268-8764

[Istaigai vadovauja:
ALDONA ADOMONIS ir ALBINA RUDZIŪNAS.

Norintiems atsikviesti gimines atostogoms — sutvarkom dokumentus.

PRICES ARE BASED ON DOUBLE OCCUPANCY AND ARE SUBJECT TO CHANGES. REGISTERED TRAVEL AGENT # TA 0324

Mažosios Lietuvos Fondas

217 BEDBROOK AVE, MONTREAL-WEST, QUE.,
CANADA H4X 1S2

ĮSIJUNKIME Į MAŽOSIOS LIETUVOS FONDA ŠIANDIEN! TAPDAMI RĖMĖJAI: 10 dol. Gaudami visus aplinkraščius ir nuolatinę informaciją.

NARIAIS 100 dol. metinis arba 1000 dol. vienkartinis mokestis. Gaudami viską kaip aukščiau, menišką pažymėnimą, visas Fondo išleistas knygas su nario pavardės paminėjimu.

MECENATAIS 1001 dol. ir daugiau. Gaudami viską kaip aukščiau su privilegija pasirinkti knygą finansavimui. STEIGĖJAI 3000 dol. Gaudami kaip aukščiau su nuotrauka vienoj pasirinktoj knygoj.

- TAIP noriu įsijungti.
- Priedu čekį sumoje:
- Atsiųsiu čekį.

Data:

.....
VARDAS IR PAVARDE

.....
ADRESAS

.....
ZIP CODE

.....
TELEFONAS

(19-23)

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

2533 West 71 St., Chicago, Ill.

1410 So. 50th Ave., Cicero, Ill.

Tel.: 476-2345

AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

KŪRYBA IR MOKSLAS

Vytė Nemunėlis ir jo poezija

Stasys Santvaras

Ramūs kasdienybės vandenys kartais labai stipriai subanguoja, prabyla jausmai, pažadina prisnūdusią pareigą. Taip atsitiko ir dabar, kai dar kartą į Bostoną grįžo Aldona ir Bernardas Brazdžioniai. Žinoma, tos trys dienos, kurias jėmum skyrė, tebuvo tik trys medaus šaukšteliai į tyro vandens statinę! Tačiau ir tai buvo raiškūs spindulių pluoštai, malonių išgyvenimų akimirkos, dar keli žiedai į bendros kelionės vainiką (apie poeto Bern. Brazdžionio pasirodymą Muzikos ir Poezijos šventėje, surengtoje Bostone 1986. IV. 20, "Dirvoj" atskirai pasisakoma).

Tartum stodamas Bostono lietuviams į talką, tą pa-

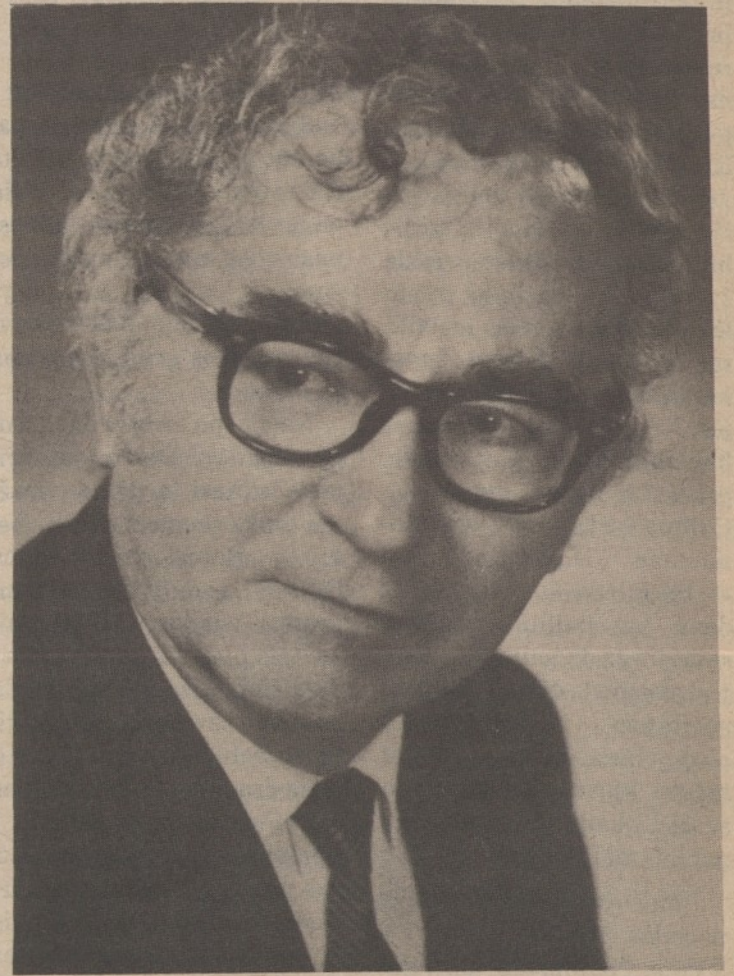
čią savaitę poetas Leonardas Žitkevičius paskelbė gražų, dvasinę šilumą žėrintį ir tikrai įžvalgų straipsnį apie Vytės Nemunėlio jauniminę poeziją, tiksliau — apie poezijos rinktinę "Mažųjų dienas" (žr. "Darbininko" Nr. 15, 1986. IV. 18 d.). Tai buvo lyg paskatinimas, lyg priminimas, kad apie to žanro kūrybą nors vieną kitą pastraipą reikia parašyti ir "Dirvos" skaitytojam. Aišku, rašinio autoriui nestinga norų, kad ir jo darbas atsivertų širdies kaitra, dalyko įžvalga ir tuo intymiu spalvingumu, koku prabilo L. Žitkevičius. Kaip sekis gerus norus įveikti — nelengva pasakyti.

Visų pirma — ar imano-

ma grįžti į mažųjų dienas? Kai kam jos dar netoli t nebėgo, kai kam jų atšvaitos vos regimos, o ne vienas tos dienos jau nulėkė už devynių kalnų ir devynių vandenynų!.. Bet, štai, paimi į rankas minėtą ir rūpestingai išleistą Vytės Nemunėlio — to paties Bernardo Brazdžionio — vaikų poezijos rinktinę, pavadintą "Mažųjų dienom", paskaitai ten sudėtus eilėraščius — ir tuoj pradedi jausti, kad esi grįžęs į tolimą ir brangią tėvų žemę, į audrų blaškumą žmogaus kelionę, į savo paties vaikystę — tokia sava ir artima yra toji Vytės Nemunėlio poezija! Ir tos jo "Mažųjų dienos" — tai ne tik vaikų pasaulio įvaizdžiai, lakios mintys, poezija, bet jos yra ir prisiminimų kurstytojos, giedros kupinas skrydis per prabėgusį laiką.

Nūdien jau nebeprišime nu, kada pirmą kartą su Vyte Nemunėliu susitikom. Gerai prisimenu tik tą, kad mudviejų susitikimas buvo smagus ir jaudinantis. Veikiausia, tai atsitiko tada, kai grįžau iš Italijos ir pradėjau dirbti Valst. Operos teatre (vadinas, 1932-34 m.). Nusipirkau jo lyrikos rinkinį, skirtą vaikam, gal "Mažųjų pasauli", gal "Drugelius", perskaičiau jį vienu atsikvėpimu ir, kaip vaikas, pradėjau džiūgauti, pradėjau sau pačiam aiškinti: tai didelio poetinio talento darbai, tai ne tik vaikų, tai ir barzdoto jaunimo poezija! Taip, anuomet mes mokėjom artimo laimėjimais džiaugtis, kiekvienas naujas balsas lietuvių poezijoje buvo džiaugsmo, vilties ir paguodos balsas. Tik ir aš, kaip L. Žitkevičius, ilgėlėsnį laiką nežinojau, kas toks dangstosi Vytės Nemunėlio slapyvardžiu. Aišku buvo tik tai, kad Vytė Nemunėlis yra vaikų poezijos pradininkas, na, vienas talentingiausių tos poezijos pradininkų, tikrai kūrybingai tą žanrą įjungęs į lietuvių poezijos meno renesansą. Akim mirkčioti, kvapą gaudyti ir iš nustebimo žiobčioti neteko, kai sužinojau, kad Vytė Nemunėlis — tai Bernardas Brazdžionis.

Vytės Nemunėlio dėka, jau po daugelio metų, mane ištiko kita linksmybė. Vieną kartą burtų kauliukas nukrito ir į mano kiemą — lituanistinių studijų rengėjai pakvietė mane išstis dvi savaites kalbėti apie lietuvių poeziją, į tas studijas tada atvyko 32 ar 33 lietu-

Poetas Bernardas Brazdžionis — Vytė Nemunėlis.

V. Maželio nuotr.

viai studentai. Neturėdamas profesoriaus patyrimo ir nuovokos, ko tie studentai nežino, užsimojau beveik Ikaro skrydžiui — pradėjau studentam kalbėti apie Mažvydą, Bretkūną, Donelaitį, o baigiau, tarkim, Janina Degutyte, Marcelijum Martinaičiu ir Sigitu Geda (būtu buvę per akis gana, jei būčiau pradėjęs V. Mykolaičiu-Putinu ir baigęs Bern. Brazdžioniu). Kiek tų "mokslių" ragavę, kiek neragavę, mano studentai egzaminus išlaikė gerai.

Studijų savaitėse tada gyvavo ir toksai gražus paprotys: atsiveikinimo vakaronėje studentai egzaminuodavo savo mokytojus. Atėjo ir mano eilė. Studentų atstovas Linas Rimkus (dabar tas šaunus vyras dirba Amerikos Balse) taip į mane kreipėsi: "Gerbiamas Santvarai, girdėjom, kad tamsta gerai pažįsti lietuvių poeziją, tai padeklamuok mums "Meškiuko Rudnosiuko" nors du-tris posmus. Egzaminų laikas — viena minutė." Tučtuojau prisiminiau dvi poemos eilutes — "Buvo Meškinas Rudnosis, Rudnosienė — jo žmona", o dvi pirmosios to posmo eilutės pasislėpė tamsiame atminties užkaborio... Minutė pralėkė, kaip nebuvusi, egzaminu neišlaikiau, o studentai, neslepamos pergalės kurstomi, pradėjo chorą deklamuoti:

Ten miške, kur eglės ošia,
Po pušim sena, sena
Buvo meškinas Rudnosis,
Rudnosienė — jo žmona.

Ir turėjo jie meškiuką, —
Rudnosiuką, kaip ir jie, —
Buvo jis dar be kelnųčių
Ir bėgiojo tik namie...

Smagu tada buvo studentam, visada smagu darosi ir man, kai tuos egzaminus prisimenu. Su "Meškiuku Rudnosiuku" rankose turbūt jau pradėjo augti penktoji lietuvių karta. Be abejo, moralas čia gali būti tik toks: štai kokia populiarai, kaip gerbiama ir mylima yra Vytės Nemunėlio jauniminė poezija!..

Jaunimui arba vaikam skiriama poezija — painus ir sudėtingas poetinės kūrybos žanras. Autorius turi gerai pažinti vaikų pasaulį, išsijausti į jų psichologiją, itin svarbūs jiems kuriamos poezijos dalykai — graži kalba, lengva ir laki eiliavimo forma, minties vaiskumas ir paprastumas, vaikų džiūgavimą sukeliantys poetiniai įvaizdžiai ir sąmojai. Vaikai tiki pasaką, mėgsta lakią fantaziją, jie nestokoja naivumo, bet jie nėra tokie paikai, kaip kartais apie juos pagalvoja vyresnio amžiaus žmonės. Vaikų pasaulis yra kupinas dinamikos ir naujų patyrimų jiejokojimo. Jie mėgsta žaisti, šėlti, išdykauoti, bėgioti, laiptoti per tvorą, kopti į medžius, nepaisant, kad "žygiai" gali baigtis praskelta kakta ar lūžusia koja (taip juk ne sykį ir atsitinka). Bet jie ir nuo knygos nebėga — dažnas jau vaikystėje pradeda sudarinėti savo knygynėlį. Visa tai turbūt yra intuityvus žmogaus kūno ir dvasios jėgų ugdymas.

Dar sykį ir dar sykį perskaičiau Vytės Nemunėlio "Mažųjų dienas". Ar toje poezijos rinktinėje yra vaikų gyvenimo dinamikos? Taip, yra daug šviesos, (Nukelta į 6 psl.)

VYTĖ NEMUNĖLIS

Ant kopūstų

Sėdi kiškis ant kopūstų,
Pūstu pūstu,
Kad pilvelį jam išpūstų,
Pūstu pūstu.

Griausia kiškis žalią lapą,
Lapa lapa,
Net ūseliai jam sušlapo,
Lapo lapo

Bėk iš daržo tu, kiškeli,
Keli keli,
Ieškok maisto po laukelį,
Keli keli.

Šok per tvorą — loja šunes,
Šunes šunes,
Neliks uodegos viršūnės,
Šunes šunes.

Dviratukas

Aš turėjau dviratuką —
Vienas ratas nesisuko:
Per kiemelį važiauvau,
Penkius kiškius pagavau.

Vienas kiškis ant kaktelės,
Kitas kiškis ant noselės...
Lig penkių kai suskaičiau,
Kur pabėgo, nemačiau...

Na, palaukit, kitą dieną
Nesugausiu jau nė vieno —
Dviratuką sutaisys,
Visi kiškiai išlakstys.

Vytė Nemunėlis

(Atkelta iš 5 psl.)

daug veiksmo, daug vilties ir optimizmo, yra, žinoma, ir poetinių užuominų kaip reikia augti ir gyventi šiame baltame (o kartais ir pajaudusiame) pasauly. Rinktinės tematika taip pat yra turtinga. Čia veikia patys vaikai, mama ir tėtis, broliukas ir sesutė, veikia žvėreliai ir naminiai gyvūlėliai, medžiai, gėlės ir daiktai, vėjai ir debesys, mokykla ir mokiniai, tėvynė, jos didvyriai, suskamba net benamio tremtinio rauda, prarastų namų ilgesys... Galima tarti, kad Vytės Nemunėlio "Mažųjų dienos" — tai mirga — marga, tiek daug ten dailių, grakščių, sąmojingų ir saulėtų poezijos posmų! Čia tų posmų necitavau (jie neišsakytų viso eilėraščio), parinkau keletą kūrinų, kurie tegu saudi, kaip šio rašinėlio papildymai ir iliustracija.

"Mažųjų dienas", vaikų poezijos rinktinė, sudaro šie Vytės Nemunėlio poezijos rinkiniai: "Mažųjų pasaulis", "Drugeliai", "Kiškio kopūstai", "Vyrai ir pipirai", "Purienos", "Dėdė rudenėlis", "Gintaro kregždutė", "Tėvų nameliai" ir "Pietų vėjelis". Žinoma, ne visi minimų rinkinių eilėraščiai į rinktinę pateko, o tik jų dalis, paties autoriaus peržiūrėta ir atrinkta.

Į Vytės Nemunėlio eilių rinktinę nepateko eiliuotos pasakos, poemėlės ir kiti vaikų poezijos rinkiniai. Čia skaitytojui primenami tik jų vardai: "Meškiukas Rudnosiukas", "Algirdukas pupuliukas ir Kazytė jo sesytė", "Laiško kelionė", "Mažoji abėcėlė", "Lietuvai tėvynei" ir "Po tėvynės dangumi", 1939-1952 m. leidiniai, gyvenantys kur nors privačiose vaikų bibliotekėse.

Dar sykį atsigrįžtant į "Mažųjų dienas", savaimė iš širdies kyla linkėjimai: tegu Vytės Nemunėlio vaikų poezija skamba visose liuanistinių mokyklų klasėse, visuose lietuvių namuose! Tai bus paguoda ne tik vaikam, bet ir jų tėvam, nes toje poezijoje slypi nuostabus lietuvių kalbos grožis, savaiminga mintis, aidai poezijos muzika.

Vytė Nemunėlis: **Mažųjų Dienos**, Vaikų poezijos rinktinė, 207 psl.; knygą meniškai apipavidalino Paulius Jurkus (ilustracijos paimtos iš Vytės Nemunėlio rinkinių); išleido Los Angeles ateitininkai sendraugiai, spaudė Pranciškonių spaudtuvė Brooklyne, N. Y., 1984 m.; knygos kaina nepažymėta.

Skaitykit ir platinkit
D I R V A

ALT S-gos konkurse premijuotas rašinys

Kaip vertinti tautybę išėivijoje?

Ramona Steponavičiūtė

Šiaurės vėjui stipriau pabeldus į namų langus, paukščiai tolimai kelionei apleidžia pavasarį sukrautus lizdus, pasirodę drąsiai sutikti nežinomas kliūtis, instinktyviai žinodami, kad lengvi sparnai juos greit sugrąžins į gimtinę.

Ne visi po erdviu dangumi gyvenantys Dievo sutvėrimai dalinasi ta laime. Dažnai tenka jaunesniosiom, išėivijoje gimusioms kartoms išgirsti pasakojimus apie imigrantų vargus. Lietuviai, kartais pirmą kartą išvažiuodami iš jų visą gyvenimą globojančių tėviškių, atsisveikino su šeimos nariais ir artimais draugais be vilties juos vėl vieną dieną pamatyti. Į nenumatytą ateitį juos stūmė nepalanki ekonomija ir, paskutiniaisiais laikais, religinis ir politinis persekiojimas žiauriųjų sovietų okupantų.

Siaubiančio karo apsupti, dažnai palikę visą savo žemišką turtą, laimingieji sėkmingai išvengė vagių, plėšikų ir artėjančio priešo karių. Stebuklingai pasiekę Vokietijos sieną, vargingai praleido kelis metus pabėgėlių stovyklose. Ilgai derėjosi dėl neužtenkamai vietų prigrūstuose laivuose. Maisto trūkumų ir ligų nuvarginti keleiviai turėjo praleisti kelias dienas, ar net savaites, imigrantų priėmimo stotyse, kur buvo fiziniai ir emociniai tikrinti.

Šiuos nepatogumus sekė nusivylimo laikotarpis, kada imigrantai pagaliau pasiekę, pavyzdžiui, New Yorko miesto triukšmingas gatves pamatė, kad jos nebuvo klotos grynų auksu, o tik vėjuje skrajojančiais purviniais popieriais. Nesuprasdami kalbos ir naujos gyvenvietės įpročių, jie buvo neretai išnaudojami. Dėl kalbos nemo kėjimo ir įvairių legalių priešasčių, daug kas negalėjo surasti darbo savo profesijos srityse, tad buvo priversti ieškoti paprastesnių, mažai apmokamų darbų, kad tik užsidirbtų pragyvenimui ir kaip nors užtikrinti savo vaikams šviesesnę ateitį.

Ateiviai turėjo svarstyti ir savo gyvenimui pritaikyti atsakymus į svarbius klausimus: Kaip suderinti naują kultūrą su senąja? Vienu laiku norėjosi jiems ir prisitaikyti prie naujų gyvenimo sąlygų, ir skirtis koku nors būdu nuo svetimos aplinkos. Kaip tapti piliečių naujos šalies, neužmiršus neseniai paliktos tėvynės tradicijų bei jos likimo?

Ateiviai tuoj pat rūpinosi užžiebtį lietuviškos visuomenės veikimo liepsnelę juos priglaudusios valstybės ribose. Įsteigė parapijas, ku-

Amerikos Lietuvių Tautinės S-gos skelbto konkurso jaunimo rašiniams, jury komisija iš kun. Pr. Garšvos, V. Gedgaudo, V. Kasniūno, V. Kerelytės ir V. Jonušienės š. m. balandžio 2 d. išrinko pirmą premijai 250 dol. rašinius Pauliaus Bindoko ir Ramonos Steponavičiūtės. Ant-rai premijai 125 dol. išrinko rašinius Vidos Brazaitytės ir Adomo Didžbalio. Pažymėjimai skiriami visiems dalyvavusiems konkurse. Buvo gauta 12 rašinių.

Premijų įteikimas įvyks š. m. gegužės 4 d. 2 val. p. p. Lietuvių Tautiniuose Namuose, Chicagoje.

rios greitai tapo apylinkės veiklos centrais. Mokė lietuvių kalbą, geografiją, istoriją ir literatūrą liuanistinėse mokyklose. Sukūrė visokiausias organizacijas, lavinančias, ir per naudojimą kilniems tikslams įprasminančias kiekvieno skirtingo nario ypatybes bei gabumus. Buvo šaukiami suvažiavimai ir susirinkimai, ruošiami festivaliai ir šventės.

Šie tautiškumo išraiškos darbai reikalavo daug pasiaukojimo, darbo valandų, intensyvių pastangų ir gabių vaizduočių, bet nenuilstą veikėjai suprato šių siekimų naudą ir vertę. Pirmiausiai, dvikalbiškumas niekam nekenkia, o vietoj lavina žmogaus sugebėjimą žodžiais išsireikšti, ir uždavinius palengvina svetimas kalbas besimokinantiems. Be to, lietuvių kalba yra seniausiaji kalba pasaulyje, naudojama istorikų ir kaip žinių šaltinis, ir kaip vertimo ar aiškinimo priemonė. Kitos kultūros pažinimas taip pat duoda žmogui platesnę pasaulėžiūrą, ją pripartina prie skirtingų grupių savybių, sukelia domėjimąsi kitais ir kantrų priėmimą jų įpročių ir būdų.

Senųjų, dažnai per šimtmečius paveldėtų papročių išlaikymas yra vienas iš lietuviškos veiklos išėivijoje tikslų. Vaikai, niekad nematę Lietuvos žemės, šiuo būdu gali susipažinti su tėvų gimtine, išgyvendami jos tautosaką per liaudies šokių, dainas ir kitas tradicijas. Šalia to, toks tautos turtų išsaugojimas praturtina ir patobulina išėiviją. Jungtinės Amerikos Valstybės, pavyzdžiui, yra šalis be tautybės arba, tiksliau sakant, mišinys. Tikrieji amerikiečiai, indėnai, yra beveik išnykę. Šį kraštą pajavairina didelis skaičius imigrantų bangų, kurios yra įnešusios savo kultūrų svarbesnius aspektus į Amerikos visuomenės sudarymą.

Lietuvybė irgi suriša žmones pažinčių tinkle. Dalyvavimas organizacijose sudaro galimybes susipažinti su kitų miestų ir net kraštų lietuvišiais. Pamažu susikuria tam tikra pasaulinė draugija, kurios narius jungia tu-

pačių tikslų siekimas, tos pačios šalies meilė. Paskutinė tautybės išlaikymo vertė yra Lietuvos išlaisvinimo darbas, ar bent lietuvių, pasilikusių tėvynėje, dvasinis parėmimas.

Ant išėivijoje gyvenančių lietuvių pečių krinta didžiausia atsakomybė, svarbiausia pareiga: išskelti Lietuvos problemas ir neleisti laisvojo pasaulio sąžinei užmiršti pavergtųjų, geležinės uždangos atskirtų tautų padėtį. Net savo retomis veikimo žiniomis sustipriname broliškumo ryšį ir pagyviname susilpnėjusią viltį.

Kai kurie žmonės ginčijasi, kad šalia šių teigiamų pasekmių, iš šio dvigubiško gyvenimo taip pat sekė įvairūs nuostoliai ir nepatogumai. Yra šio tautiškumo nesuprantančių, kurie vengia ar net smerkia lietuvių pastangas išsilaikyti, kaip maždaug nuošali grupė. Šie žmonės, jaučiantys svetimtaučių baimę, arba 'xenophobia', mano, kad ateiviai turėtų visiškai išsivirti naujos gyvenvietės papročius ir užmiršti gimtos tautos ypatybes.

Šitokia nuomonė pagaliau nyksta, o be to, toks neprisitaikančių žmonių išskyrimas ir ypač persekiojimas tik ugdo priešinimąsi ir jungia lietuvių jėgas į bendrą kovą. Kiti skundžiasi, kad lietuviškoji veikla trukdo aktyviam išėivijos veikimui ir gyvenamosios šalies reikalų rūpinimuisi. Norisi dažnai padalinti asmenybę į kelias dalis, kad galėtų keliuose renginiuose tuo pačiu metu dalyvauti. Yra sakoma, tačiau, kad visokiais išipareigojimai užsiėmusiam žmogui yra daug lengviau surasti viskam laiko, negu tam, kuris tinginiauja ir nuobodžiauja, sėdėdamas vienas namie prie televizijos. Taigi, galima suderinti veiklą ir sulaukti kelių savo darbų vaisių nuopelnus. Dar kiti kritikuoja, kad lietuviai izoliuotai gyvena, kad per daug pasitraukia į savo nuošalų pasaulėlį, bet tokia situacija yra labiau išimtis, negu tipiškas elgesys.

Šiais atžvilgiais atrodo, kad yra verta ir reikalinga

lietuviams reikštis išėivijoje. Šis tautybės išsaugojimas, tačiau, nepavyks, neperžengus dviejų gana didelių, nors neprislegiančių kliūčių. Pirmoji yra nutautėjimas, ypač jaunesniųjų žmonių tarpe. Vyresniosios kartos dejuoja, kad jaunimas nesidomi senesniaisiais išitikinimais, nemato papročių išmokymo prasmės ir jaučiasi skriaudžiami, apriboti ar supančioti lietuvių visuomenės. Jie draugauja ir apsideva už ne lietuvių, nebrangina ar nemoka lietuvių kalbos.

Šiuos nusivylusius vyresniusius reikia raminti, nes šie anksčiau minėti jaunuliai tikrai keliauja per vieną, gana trumpą savo gyvenimo fazę. Jie galutinai, įpratimo ir subrendimo dėka, grįžta prie savo šeimos šaknų: mažuma niekad neįvertina lietuviško auklėjimo svarbos. Šeimų sukūrimas visuomet liks abejotinas, nes burtai negalioja, nėra būdo tiksliai spėti, kokios poros susidarys, o žmogų reikia vertinti už pačią jo asmenybę - su tautybe niekas neįsimyli.

Kreipiant dėmesį į paskutinį nepasitenkinimą, reikia pripažinti, kad su kiekviena karta lietuvių kalba silpsta. Net per Antrąjį pasaulinį karą į užsienį atvažiavusių lietuvių kalba žymiai skiriasi nuo tos, dabar kalbamos pačioje Lietuvoje. Lietuvių kalbos mokėjimas yra, be abejo, naudingas, bet ne būtinas. Tautybė nėra išorinis, konkretus dalykas, o šielos ir širdies neatskiriama dalis. Yra lietuviškai nekalbančių, kurie daug aktyviau reiškiasi visuomenėje, labiau didžiuojasi savo tautišku paveldėjimu ir jaučia gilesnę tautybės meilę, negu lietuvių kalbą mokantys.

Antroji tautybės išlaikymo kliūtis - tai lietuvių tarpusavio ginčijimasis. Šios kovos vyksta ir tarp organizacijų ir tarp atskirų vienetų narių. Iš anksto susidaro nepalankios nuomonės, būna nesusitarimų dėl mažų nereikšmingų detalių, priešinimasis auga, kol lietuviai vieni kitiems stengiasi žalos padaryti. Esame tik lašas vandens žmonių jūroje, ir vis negalime susivienyti.

Lietuviai turi neprarasti vilties, kad patriotizmas peršoks užsispyrimo pastatytas užtvanas, kad tikėjimas sugriaus nesantaikos sienas ir kad šeimyniška tautos meilė nugalės neapykantos supiltus perskiriamuosius kalnus Tokiose sąlygose mažoji lietuvių tauta bus pajėgi ne tik įkopti į kelią užstojančio kalno viršūnę, bet ir nugriauti patį kalną.

• PERKANT IR PAR-
DUODANT NAMUS prašome kreiptis į ČIPKUS REALTY, 31715 Vine St., Willowick, Ohio 44094. Tel. 943-0910.

Mineralai ir mityba

Dr. Danielius Degėsys

KALCIS

Mineralais mes vadiname cheminius elementus kurie randasi gamtoje neorganinėje formoje. Mūsų organizmo medžiagų apykaitai palaikyti būtina reikia mineralų. Mums reikalingi mineralai yra: kalcis, natrias, kalis, chloras, magnėzija, varis, cinkas, selenis, siera, geležis, jodas ir chromijus. Šie mineralai randasi maiste ir augaluose. Jų kiekis augaluose priklauso nuo geologinių sąlygų. Pavyzdžiui Pietinėje Dakotoje žemėje yra gana daug selenio, tuo tarpu Kinija ir Naujoji Zelandija jo turi mažai. Šiaurinėje Amerikoje didžiųjų ežerų apylinkėje žemė turi mažai jodo, todėl ankščiau, kol į valgomą druską nebūdavo dedama jodo, šioje apylinkėje gyvenantieji žmonės dažnai sirgdavo skydinės liaukos gūžiu.

Mineralų trūkumas žmogaus organizme pasitaiko

dažniau negu vitaminų. Daugumoje toks trūkumas pasireiškia pas tuos, kurie prisi- laiko mažai kalorijų turinčios dietos, arba pas neščias moteris, arba pas vegetarus ir pas tuos, kurie vartoja šlapimui varyti vaistus. Kai kurie mineralai apsaugamus nuo širdies ligų bei organizmo degeneratyvių pakitimų.

Vienas iš svarbesnių žmogaus organizmui mineralų yra kalcis. Jis ne tik kad įeina į dantų ir kaulų sudėtį, bet jis taip pat yra reikalingas nervų bei raumenų funkcijai, širdies ritmo ir kraujo krešėjimo, imuniteto ir organizmo energijos palaikymui. Kalcio trūkumas sukelia širdies ritmo sutrikimą, protinį silpnėjimą, raumenų mėšlungius ir kūno konvulsijas. Mūsų organizmas yra labai jautrus kalcio kiekio svyravimams. Permažas jo kiekis sustabdo širdies plakimą, o perdidelis sunaikina kūno celių funkcijas.

Kalcio apykaitą ir jo prietekėjimą į celės vidų reguliuoja kitas mineralas, magnėzija. Žmogui senstant virškinamasis traktas darosi vis mažiau ir mažiau pajėgus absorbuoti kalcį, todėl senesnių žmonių organizmas dažnai jo stokoja. Kalcio trūkumui kompensuoti organizmas pradeda jį imti iš kaulų, todėl kaulai pradeda plonėti bei silpnėti ir tokiu būdu išsivysto osteoporozė. Kaulai nustoja kalcio darosi trapūs ir lengvai lūžta. Beveik milijonas kaulų lūžimų kas metai atsitinka vien dėl šios priežasties.

Prie kalcio mažėjimo žmogaus organizme prisideda dar ir šie faktoriai: alkoholis, kortizono vartojimas mažą kalorijų kiekį turinti dieta, judėjimo stoka, pieno negėrimas ir nešumas. Moteriškas hormonas estrogenas didina kalcio atsikėjimą kauluose. Po klimakterinio laikotarpio, estrogeno kiekiui organizme sumažėjus, kalcio atsikėjimas kauluose sumažėja, todėl moterys po klimakterinio laikotarpio osteoporozėje serga kur kas dažniau negu vyrai. Organizme normalų kalcio kiekį galima palaikyti mišria dieta, būtent, geriant liesą pieną bei valgant jogurtą, sūrį, žuvis, vaisius ir daržoves. Vienas stiklas lieso pieno turi 300 miligramų kalcio, o riekutė šveicariško sūrio 270 miligramų. Tie, kurie kalcio su maistu gauna mažai, kalcį turėtų papildomai imti tab-

letėmis.

Pagal Jungtinių Amerikos Valstybių Sveikatos Instituto rekomendaciją, jauni žmonės dienos bėgyje turėtų gauti tarp 800 ir 1000 miligramų kalcio; senesniems vyrams bei po klimakterinio laikotarpio moterims ir neščioms moterims reikia 1,500 miligramų dienoje. Maži vitamino C ir D kiekiai padidina kalcio absorbciją iš virškinamojo trakto. Kadangi estrogenas pagerina kalcio atsikėjimą kauluose, todėl jis kartu su kalciumu yra efektingi vaistai apsaugai nuo osteoporozės bei jos gydymui. Tokiu gydymu kaulų minkštėjimą galima sustabdyti, bet tokius suminkštėjusius kaulus atstatyti į pirmą būklę, kokie jie buvo prieš prasidedant ligai, nėra galima.

Kai kurie mokslininkai abejoja kalcio efektingumu gydant osteoporozę. Jie sako, kad osteoporozės priežasties mes nežinome, todėl kalcio rolė osteoporozės gydyme nėra aiški. Pagal juos

kalcį reikia imti jaunesniame amžiuje, būtent, iki 35 metų, nes tuo metu kaulų medžiagų apykaita būna ypač aktyvi. Tuo metu įvairios druskos, ypač kalcio, atsideda kauluose, todėl kaulų masė didėja, kaulai stiprėja ir jie būna atsparesni osteoporozei. Po 35 metų kalcio druskų apykaita sulėtėja ir kalcis pamažu pradeda šalintis iš kaulų.

Nors tikros osteoporozės priežasties mes ir nežinome, bet dauguma duomenų rodo, kad kalcio trūkumas kauluose yra didelis faktorius šio ligos išsivystyme. Todėl kalcis mūsų dietoje turi užimti svarbią vietą.

Kalcį be baimės gali imti visi, išskyrus tuos, kurie skundžiasi dažniais inkstų akmenų priepuoliais, kaip ir tie, kurie turi prieskydinės liaukos (paratyroid) adenomas. Be gydytojo priežiūros jie kalcį imti negali.

Skaityt kit ir platinkit
D I R V A

DOVANŲ PARDUOTUVĖ

PATRIA

2646 West 71st Street,
Chicago, Ill. 60629

Gintarai, tautodailė, laikrodžiai, brangenybės, TV, elektronika, pardavimas ir taisymas.

Savininkai Fr. ir A. Šlutai,
telef. (312) 778-2100

CHECKER DRAFTSPERSON

Responsibilities will include reviewing and checking product, tool and fixture drawings. Insure proper dimensioning, tolerances, material call outs, marking and parts lists. Knowledge of military specifications and geometric dimensioning helpful.

Our company offers a complete fringe benefit program. Send resume and salary requirements to:

Manager, Employee Relations
EXCELLO CORPORATION
850 Ladd Road, P.O. Box 700
Walled Lake, MI 48088

Equal opportunity employer

Nuo Norkaičio iki Putvinskio... (7)

Prestono paskalos

Apie Nepriklausomos Lietuvos asmenybes

33. **Plechavičius**, pulkininkas Povilas. Gimė 1890 m. vasario 1 d. netoli Mažeikių ir baigė Orenburgo kavalerijos mokyklą 1914 m. gegužės mėn. Tarnavo kariuomenėje per visą karą ir gavo dvidešimt devynias žaizdas. Po Brest Litovsko (paliaubų) jis aktyviai dalyvavo kovose dėl Lietuvos nepriklausomybės, organizuodamas partizanų gaujas Žemaitijos rajone. Jis juos performavo į disciplinuosius būrius su kuriais kovojo prieš bolševikus, vokiečius ir lenkus. Už sėkmingą kampaniją prieš Bermonto dalis dabartinėje Latvijos teritorijoje jis buvo apdovanotas latvių ordinu.

Grįžęs į Lietuvą jis buvo vienas iš kelių karininkų pasiųstų 1924 m. į Čekoslovakijos karo akademiją, kurią baigė 1926 m. Tų metų pabaigoje jis suvaidino svarbią rolę sukilime, kurio pasėkoje dabartinė vyriausybė perėmė valdžią, ir buvo psakirtas kariuomenės štabo viršininku. Išėjo atsargon su generolu laipsniu 1929 m.

Jo brolis irgi kavalerijos pulkininkas yra labai panašus į velionį carą, į kurį ir jis yra šiek tiek panašus. Jo žmona yra vokiečių kilmės.

Pulk. Plechavičius savo laiku buvo vienas iš stipriausių dabartinės Lietuvos asmenybių, ir sakoma, kad vienu laiku jis buvo reali nacionalistų vyriausybės jėgos bazė prieš jaunesnę karininkų generaciją. Jis laikomas drąsiu, ryž-

tingu ir ambicingu, bet sprendžiant iš vieno interview, suteikto spaudai, jam trūksta išminties ir jis gerokai nedavertina Lenkijos armijos.

34. **Putvinskis**, Stasys. Vyriausias Vlodo Putvinskio, Lietuvos šaulių Sąjungos (Riflemen's Association) steigėjas. Jis yra gimęs 1897 m. viename šaulių apskrities dvare ir mokėsi Liepojaus komercinėje mokykloje bei Vilniaus gimnazijoje. Karo metu, kai jo tėvas buvo ištremtas į Rusiją, jis su motina liko dvare.

1919 metais įstojo į Lietuvos kariuomenę savanoriu kūrėju. Baigęs karo mokyklą tarnavo 1-mame gusarų pulke. Dalyvavo karo žygiuose prieš bolševikus ir lenkus. Kai Lietuvos armija įžengė į Vilnių, tarnavo Vilniaus komendantūroje. 1922 m. pasitraukė iš kariuomenės kapitono laipsniu ir grįžo į savo dvarą. Apie tą patį laiką stoji į Halles, Vokietijoje universitetą, kur studijavo agrikultūrą. 1933 m. vedė p-lę Zubovaitę (Mille D. Zouboff), kuri tuo laiku irgi Halleje studijavo. Baigęs grįžo ūkininkauti į savo dvarą iki 1935 m. rugsėjo 6 dieną buvo paskirtas žemės ūkio ministru. Atsistatydino iš tos vieto 1938 m. kovo mėn. ir dabar ramiai gyvena savo dvare.

Jis buvo 1-mo partizanų batalijono vadas Šiauliuose, šaulėnų valsčiaus tarybos narys,

žemės ūkio Rūmų vicepirmininkas ir daugelio kitų organizacijų narys.

Apdovanotas keliais žymenimis už specialius nuopelnus.

Kaip dėl lietuvių, yra nepaprastai kuklus ir su juo malonu santykiuoti.

32. **Norkaitis**, Jonas... 1912 m. baigė Marijampolės gimnaziją. 1912-16 metais lankė Petrapilio universiteto fizikos--matematikos fakultetą. 1916-19 m. m. smulkus Petrapilio pašto įstaigos tarnautojas. 1919-25 m. m. Lietuvos muitinių įstaigų Jurbarko, Virbalyje ir Klaipėdoje iš eilės viršininkas. 1925-26 m. m. Finansų ministerijos prekybos departamento direktorius. Pažemintas 1926 m. rugsėjo mėn. ir paliktas tos pačios ministerijos inspektorium. 1927 m. vėl paskirtas Prekybos departamento direktorium. Kai 1935 m. rugsėjo mėn. buvo areštuotas Lapėnas, buvo įtariamas ir Norkaitis. Pažemintas iš Prekybos Departamento į užsienio reikalų ministerijos ekonominio departamento direktorius.

Nuo 1927 iki 1935 m. m. buvo narys ar pirmininkas Lietuvos prekybos delegacijų Latvijai, Čekoslovakijai, D. Britanijai, Sovietų Rusijai. Šalia Prekybos departamento direktoriaus jis buvo užsienio prekybos komiteto pirmininkas, pusiau valstybinio 'Lietuvos Cukraus' fabriko valdybos pirmininkas, pusiau — valstybinio 'Ringuvos' aliejaus fabriko direktorius ir t.t.

Laikomas gudriu ir energingu su žymiais prekybiniais sugebėjimais, kraštutiniai neskrupulingas, net labai formalus, jei nėra asmeniškai suinteresuotas, kas retai pasitaiko. Šiuo metu laikomas vienu turtingiausiu lietuviu Kaune (Kovno). Užjūrių prekybos departamente (Londone — V. M.) žinomas kaip 'Mr. Bronchitis'.

(Bus daugiau)

laiškai Dirvai

DVEJOPAS POŽIŪRIS Į KULTŪRĄ

A. Juodvalkio laiškas (Dirva Nr. 18) beveik nieko naujo nepasako ir mano teigimų nepaneigia, būtent: kad Lietuvių Fondo pelnai skirstomi be nuodugniau išsvarstyto, ilgalaikio ir visą išeivijos kultūros eigą balansuoti apimančio plano ir be tam tikslui pastoviai veikiančios įstaigos ar centro, kuris žinoviškai stebėtų ir tyrinėtų mūsų kultūros reiškinius ir globotų bei ugdytų. Nėra, kas be perstojo stengtųsi akylai ir objektyviai pažangos ar smukimo faktus registruoti ir nedelsus nuosekliai spragas taisyti. Tuo tarpu lėšos dalinamos be visapusiškos įžvalgos ir nenustatytus prioritetus nei skubos būtinumo eilės.

A. J. mini šešių narių komisiją, kuri kaskart sudaroma tik ad hoc trumpam laikui, — keletą mėnesių padirbėję išsiskirsto. tie asmenys ateina tik laikiniam tarpui, atitrukę nuo savo kitų darbų, ir vargu besuspėja iš esmės gilintis į taip sudėtingą ir įvairiaspalvį vertybių kompleksą, kaip kultūra, jos visų sričių apimtį ir poreikius išmanyti ir aprėpti. Tad veltui A. J. mėgina neigti mano žodžius, kurie nusako tikrą stovį: "nei ilgų svarstymų eigos su ginčais, nei kultūros nuolatinio stebėjimo ir tyrinėjimo... o yra sričių, kurioms niekas nepaprašo". Ar trejetas mėnesių ne specialistui įsigilinti į ypatingas mokslo bei meno sritis ir jas išmaniai apspręsti — jau pakankamas tyrinėjimas?

A. J. pamini kažkokią konferenciją, kuri baigės be išvadų. Gal ji ir buvo teškiarta tik išsikalbėti? O LF laukė, kad kas nors iš šalies tuoj paruoš jam rimtą kultūros rėmimo planą? Deja, savo pareigų vežimą reikia kiekvienam pačiam ištempti.

A. J. nė pats neįtaria, kai skaitytojui atidengia savo netikrus teigimus. Jis mini atvejį, kai visai neprašyta "parama" buvo įteikta, kurią gavėjas atmetė ir grąžino. Na, A. J. tuoj daro siaurutę išvadą: esą todėl verta teikti aukas tikrai prašantiems! Tai pernelyg primityvi pažiūra į kultūros darbus — tenkintis tik aukos dėjimu į prašėivų delnus, kaip bažnyčios pašventory (vieni karštai dėkoja, kiti nepatenkinti barasi). Ir vien agresyvūs prašytojai visų kultūros plotų toli gražu neapima, o toks "kultūros rėmimas" tik ją pažemina. Ir šis atvejis parodo, kad dalyko visai neištyrus suteikta suma, kurią gavėjas turėjo

atmesti atgal.

Dar A. J. ypačiai pabrėžia tam tikrą datą: lyg kultūros gyvybė ligi kitų metų paskiau turi sustoti. Iš tiesų gi kultūros veikmė vyksta be paliovos, ir jai globa neturi nutrūkti. Reikia, kad visą laiką jos raida būtų stebima ir spragos bei trūkumai suvokiami, tobulėjimu rūpinamasi. Čia ne vienkartinis žaidimas su ypatinga data, vien kasmet lėšų dalybas sulošiant ir tuoj viską baigiant ligi kito karto. Pelną skirstyti rečiau ar dažniau — tik smulkmena, o svarbiau nuolatinė globa, pajėgianti kultūros eigą balansuoti vertinti ir lėšų skyrimą tiksliau planuoti.

O kaip neigiamai A. J. aptaria mūsų kultūros reiškinius, asmenis, įstaigas ir visą veiklą! Net šurpu. Sak, jei įkurtume kultūros reikalą aprėpti ir planuoti "dar vieną instituciją, lyg akademią... ar nepaskeštume dar didesniame popierizme ir biurokrajioj... Ar nepasidarytų (A. J. pabraukta!) dar didesnė painiava, nepakviestųjų nepasitenkinimas, priešiška veikla?" Taip LF pareigūnas atestuoja išeivijos kultūrinę atmosferą ir veiklos vertę. Tartum čia ne kulringi darbai vyksta, tik savanaudiški gaivalai "kiekvienas vežimą traukia į savo pusę", tik skverbiasi visur būti pakviesti ir vien "priešiškos veiklos painiavas" mezga! Todėl, anot jo, geriau likti be centrinių planų LF lėšom skirstyti, be gilinimosi į kultūros dalykų visuotinesnį aprėpimą, be visapusio balansavimo. Va dabar, šiuo lengvu keliu veikiant, viskas sklendžia ramiai "be painiavų ir be nepakviestųjų nepasitenkinimo"! Sakytum, mes aukštesni dvasinės kultūros veiklai dar nepriaugę ir nepajėgūs? Todėl turim likti kaip lig šiol — blaškytis palaidai, vien pagal atsitiktinius žmonių prašymus savą kultūrą remti, kur griebus kur negriebus, o kur ir visai piktžolėm apleidus. Tai toks vaizdas, jei kultūros ugdymą, pažangą ar smukimą, pavesdam tik "paramos prašytojų" malonei. Tik tokioj sampratoj suvokiama ir ta karčiai skauda A. J. pastaba apie mūsų politinių kalinių atsiminimus: nors kultūros įstaigų ir pareigūnų, net ir pinigų turim apšiai ir nors tie atsiminimai "neabejotinai remtini ir reikalingi", pasak A. J., bet čia "turėtų rūpintis suinteresuoti", atseit patys leisgyviai kankiniai už lietuviybę (kiek jų dar belikę!). Lyg ne mūsų tautos istorijai, o tik patiems kaliniam reikalingi tie atsiminimai?

A. J. pabrėžia, kad LF veikia griežtai pagal įstatus ir narių bei testatorių norus. Bet argi įstatai ir nariai draudžia išeivijos kultūrą planingai ir balansuotai aprėpti ir remti? Ar jie liepia lėšas būtinais teikti tik dairantis atsitiktinių, iš šalies atklydusių prašytojų delnų?

A. J. šiaip mano minčių nepajėgęs nuneigti, sugalvojo dar vieną "tikrą priekaištą", de ja, visai ne į temą: kodėl nepaminėjau švietimo srities ydų? Juk mano tema tebuvo aplamai mūsų kultūros iš LF išdo rėmimas ir dovanų teikimo balansavimo klausimai, o ne atskirų sričių sklaida. Kalbą ir spaudą bei knygą minėjau tik kaip labiausiai apleistų sričių pavyzdžius. O jo iškelti Draugo ir Dirvos sėkmingi vajai problemos neišsprendžia, nes tai vienkartiniai faktai. Kodėl A. J. pražiūri žurnalo Aidų nuskurdimą? O kokia dabar knygų leidimo "gerovė"?

Kad A. J. gana paviršutiniškai žiūri į kultūros klausimus ir į LF tikslus, kultūros rėmimo būdus bei reikšmę, parodo jo galutinė išvada. Girdi, "būtu idealus dalykas... turėti visus patenkinantį planą". Lyg kultūros tikslus ir esmę išsemia tik mūsų noru ir geismu patenkinimas? Tai lyg Kalėdų senis, kai visiem vaikam po lygiai saldainiu duoda — visi būna patenkinti. Toks vertybiu nupiginimas reikštu išeivijos tikrą nuosmukį. Bet turbūt dar ne visi tokiai pažiūrai pritaria.

Taip paaiškėja, kad A. Juodvalkio (kartu su LF) ir mano sampratos apie mūsų kultūrą ir jos globą svetur visai skirtingos. Skaitytojai tesprendžia, kas geriau: pastovi, planinga ir balansuota kultūrai globa ar, kaip A. J. nurodo, vėčiau vengti planų ir centrinių institucijų su giliom įžvalgom ir ypatingais tyrinėjimais, nes tai sukeltų tik "didesnių painiavų, popierizmo ir biurokrajios, nepakviestųjų nepasitenkinimo ir priešiškos veiklos".

Atrodo, jau vien pajėgumas aprėpti visą tautinės kultūros visumą ir centriniu planu visas sritis vairuoti bei ugdyti — yra aukštesnės kultūros žymė. O tenkintis tik palaida laisve, vien remiantis iš šalies išdygstančiais prašymais — tėra primityvaus lygio laipsnis. Ar mes norim likti žemoj pakopoj, nē nebandant kilti į tikslesnę veiklą?

A. J. užmena beldimą į duris, tik kažkodėl vengia nurodyti, kieno ir kur tos durys? Juk mūsų tema aiški — LF pelnų skirstymo painiavos. O tų lėšų skirstymą vykdo dvilypė komisija: čia ir yra tos durys, kurias beldžia visi paramos prašytojai, ir jokios paslap-

ties nėra. Bet man tų durų belsti dar neteko — tai tėra gabios A. Juodvalkio vaizduotės reginys. Tai jo pomėgis visuomeninių reikalų gvaldymą vis siaurinti, nukreipiant pokalbį asmenine linkme. Atrodo, jis iš viso bodisi objektyvaus dalykų svarstymo, kad rašinio gale net pageidauja šios diskusijos temą nukelti į siauresnę kakopą ir tęsti toliau nebe ad rem, tik tai ad personam! Betgi čia nagrinėjome plačiai visuomenei reikšmingus dalykus, tad veltui jis mėgintų tuos klausimus nustumti į asmeninę vagą. Rimtos temom būtina kalbėti tiesiai, be užuolankų. Kodėl A. J. nuslėpė, kieno tos durys, kurių atvėrimas galbūt ir visą galvosūkį išrištų?

Skirpstas

NUSIIMKIME MĖLYNUS AKINIUS!

Dr. An. Bukus, perskaitęs "Dirvoje" (kovo 27 d.) satyrą "Pro mėlynus akinius", siūlo mums ieškoti "paveiksmingesnių" darbų, kurie atneštų konkrečios naudos kovoje dėl Lietuvos laisvės.

Nuvertinus mūsų veiksmų pastangas, dr. A. Butkus siūlo stipriau paremti lituanistines mokyklas, mūsų laikraščius ir leisti "rimtus" veikalus anglų kalba apie Lietuvos padėtį, kas, jo manymu, mus labiau sucementuotų ir padarytų "paveiksmingesniais" kovoje už Lietuvos laisvę ir tokiu būdu sutaupytume kasmet po ketvirtį milijono dolerių, kuriuos išleidžia mūsų laisvinimo veiksniai.

Mūsų laisvinimo veiksmų: Vliko, Alto ir Lietuvių Bendruomenės dėka mums pavyko iki šiol išlaikyti gyvą Lietuvos laisvės bylą tarptautinėje arenoje.

Argi nežinome, kas atsitiko eilei mažų tautų Sov. Rusijoje, kurias rusai suvirškino? Kodėl taip atsitiko? O gi dėl to, kad niekas Vakaruose nesirūpino jų likimu. Jos buvo užmirštos ir šiandien net nežino savo kilmės. Jos yra beteisės rusų imperijos vergės.

Ar gi buvo bereikalingos mūsų senųjų išeivių, pabėgusių nuo saco priespaudos, pastangos gelbėti Lietuvą? Ar be reikalo jis anuo metu surinko ir pasiuntė milijoną dolerių į Lietuvą ir vyko savanoriais kovoti už jos laisvę?

Alto dėka kasmet JAV-bių Senate ir Kongreso Rūmuose paminima Lietuvos

nepriklausomybės sukaktis, paminimi birželio įvykiai. Dėka Lietuvių Bendruomenės skelbiama Pabaltiečių laisvės diena birželio 14, kas erzina Maskvą.

Vlikas kartu su latviais ir estais, pareitais metais surengė Sovietų Sąjungos Teismą Kopenhagoje ir pabaltiečių demonstracijas Stockholme ir Helsinkyje, kas susilaukė stipraus atgarsio vakarų Europos spaudoje ir televizijoje.

Pareitais metais gegužės ir birželio mėnesiais Otawoje vykusioje žmogaus teisių konferencijoje buvo įteikti mūsų veiksmų memorandumai konferencijos dalyviams. Gal ir tai buvo bereikalingos išlaidos? Gal be reikalo duodame pinigų ginti Lietuvoje katalikų teisėms? Kodėl gi Kremlius baiminasi dėl religijos atgimimo Sov. Rusijoje ir ruošiasi ateinančiais metais didelei propagandai prieš tikinčiuosius, kai Lietuvos švės 600 metų krikščionybės sukaktį?

Gal be reikalo Altas ir Lietuvių teisėms ginti komitetas eikvoja pinigų ginti žydų kaltinamiems lietuviams? Ar tokios pastangos ir išlaidos, kaip Leonardo Valiuko komiteto dėka, Amerikos kongresas pravedė rezoliuciją iškelti Pabaltijo bylą J. Tautose, liks ateityje be naudos?

Kovoje už Lietuvos laisvę esame ne vieni. Ne tik mes, visos pavergtos tautos panašiai, kaip ir mes, kovoja ir aukoja pinigų dėl laisvės. Kasmet yra rengiamos Pavergtų Tautų Savaitės. Amerikos prezidentai skelbia proklamacijas. Mūsų veiksmų dėka ir parama kasdien kalbama per Amerikos Balsą ir kitas stotis į Lietuvą ir tuo palaikoma ir stiprinama mūsų brolių ir sesių laisvės viltys.

Tūkstančiai mūsų savanorių, karių, partizanų pakuojo savo gyvybę kovoje už Lietuvos laisvę. Mes gi nepagailėkime aukos mūsų veiksmams.

Lituanistines mokyklas stipriai remia Lietuvių Fondas ir, atrodo, kad jos nesiskundžia. L. Fondas taip pat remia knygų leidėjus.

Juozas Jurkus
Rochester, N. Y.

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

LIETUVOS AIDAI

Veda KAZĖ BRAZDŽIONYTĖ
Kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio,
8:30—9:00 v. vakaro.
Visos laidos iš WCEV stoties
1450 AM banga.

Adresas: 6955 So. Campbell Ave., Chicago, IL
60629. Telefonas: (312) 778-5374.

LOS ANGELES LIETUVIAI

PERRINKTA VALDYBA

Amerikos Lietuvių Tarybos Los Angeles skyriaus metinis susirinkimas įvyko balandžio 13 d., šv. Kazimiero parapijos patalpose. Dalyvavo 27 organizacijų atstovai, keletas svečių ir pilnas valdybos sąstatas. Atstovauta aštuoniolika organizacijų.

Pasveikinęs susirinkusius, skyriaus pirmininkas inž. Antanas Mažeika pakvietė Feliksą Masaitį pirmininkauti susirinkimui, o sekretoriumi — Vytautą šeštoką. Mandatų komisijon pasiūlyti ir priimti: Liucija Mažeikienė, Vytautas Apeikis ir Jonas Petronis.

Metinės veiklos pranešime inž. A. Mažeika įrodė, kaip daug, nors tyliai, yra dirbama ir padaroma. As-

meniškai ir drauge su kitais valdybos nariais atstovauta lietuvius kitų pavergtų tautų minėjimuose ir amerikiečių valdžios pareigūnų tarpe. Išsiuntinėtose rezoliucijos, pranešimai ir laišakai amerikiečių spaudai. Kalifornijos gubernatoriui George Deukmejian asmeniškai įteikta per Centro valdybą gauta adv. P. žumbakio knyga "Soviet Evidence in American Courts". Pats pirmininkas ir vicepirmininkė Daina Petronytė buvo atstovai Pavergtų Tautų Komitete.

Suruošti iškilmingi Tragiškų Birželio Įvykių ir Vasario šešioliktosios minėjimai. Nepriklausomybės šventės iškilmėse vyriausiu kalbėtoju buvo Linas Kojelis iš Washington, D. C. Paskirtos ir šios šventės metu įteiktos lituanistinės

mokyklos mokiniams premijos už geriausius rašinius tema: "Kodėl mes turime švęsti ir minėti Vasario šešioliktąją."

Pirmininko pranešimas priimtas plojimu. Taip pat, su pagyrimu už labai svaringą sąskaitybą, priimtas ilgamečio išdininko Ramūno Buženo ir, savo keliu, Revizijos Komisijos pranešimas.

Valdybai sutikus pasilikti kitai kadencijai, rinkimų nebuvo. Susirinkimas su dėkingumu ir entuziazmu valdybą perrinko plojimu. Ta pati pašiliko ir Revizijos Komisija.

Klausimų ir sumanymų metu išsivystė gyvos diskusijos. Po ilgų svarstymų balsavimui paduota ar palikti valdybą kaip iki šiol, vieniems metams, ar pakeisti į dviejų metų kadenciją. Nubalsuota pakeisti dviems metams, bet susirinkimus ir ateityje šaukti

kas metai.

Taip pat susirinkimą pagyveno ir sudomino pasisakymai ir pasiūlymai dėl Vasario šešioliktos švenčių ruošimo tvarkos. Diskusijose gyvai dalyvavo arch. Edmundas Arbas ir Balys Graužinis — Fronto Bičiulių atstovai, Edvinas Balceris — Kredito Sąjungos, Vladas Šimoliūnas — Ramovėnų, Marija Butkienė — skautų ir kiti.

Sekantis ALTO susirinkimas bus, kaip ir visuomet, šaukiamas rudenį, vėl susirenkant visų organizacijų pirmininkams arba atstovams, aptarti sekančių Vasario šešioliktos minėjimo iškilmių eigą.

Naujai perrinktą Amerikos Lietuvių Tarybos Los Angeles skyriaus valdybą sudaro: pirmininkas inž. Antanas Mažeika, vicepirmininkai Antanas Skirius, Daina Petronytė ir Arnoldas Kungys, sekretorė Elena Gedgaudienė, išdininkas Ramūnas Buženas ir finansų sekretorius Simas Kvečas. Revizijos Komisijon įeina: Edvinas Balceris, Vladas Pažiūra ir Algis Raulinaitis. (rs)

VAIDINS PUTINO "VALDOVĄ"

Los Angeles dramos sambūris, Petruį Maželiui režisuojant, gegužės 17 ir 18 d. šv. Kazimiero parapijos salėje vaidins Vinco Mykolaičio-Putino dramą "Valdovas".

Lietuvių enciklopedijoje rašoma, jog tą dramą Putinas parašė 1918-22 m. Friburgo universitete filosofiją studijuodamas. Dramą pavadino — "Valdovo sūnūs". Tuo vardu drama 1929 m., Borisui Dauguviečiui režisuojant, buvo vaidinta Valstybės teatre.

Putino sesuo M. Slavėnienė 1977 m. Nidos knygų klubo išleistoje knygoje "Putinas mano atsiminimuose" rašo, jog po premjeros Putinas savo bute iškėlęs vaišes dramos teatro artistams, dalyvavo ir režisierius B. Dauguvietis.

"Vaišėse ir Putinas, ir Dauguvietis", — rašo Slavėnienė, — "buvo ypatingai pakilios nuotaikos. Jie džiaugėsi, kad "Valdovo" premjera buvo ypatingai gerai pavykusi, publikos sutikta labai entuziastingai, sulaukusi daug gerų atsiliepimų ir palankios kritikos spaudoje".

Išsivijoje Putino "Valdovą" vaidino 1953 m. spalio 25 d. Chicagos lietuvių teatras, režisavo Antanas Rūkas. Vaidino: Irena Nivinskaitė, Petras Mačys, Alfars Brinka, Bronius Maciukevičius, Gasparas Velička, Jonas Kelečius, Vacys Petrauskas, Jonas Raudonis, Andrius Mironas, Albertas Stočkus, Vacys Macieža, Viktoras Dagillis. Prieš vaidinimą spaudai duotame pareiškime (Nau-

jienos, 1953 m. Nr. 242) Antanas Rūkas, į klausimą, kodėl parinko "Valdovą" vaidinti, pasakojo, jog išsivijos teatro žiurovas esąs pasiilgęs lietuviškos romantikos, kuria šis Putino kūrinys dvelkia. Drama esanti labai sceniška, teikianti daug galimybių aktoriams išreikšti savo talentą, dailininkui parodyti spalvų ir formų įvairumą, o režisieriui — pratęsti dar toliau įsibėgėjusią autoriaus fantaziją. Didžiosios Lietuvos praeities vaizdo atkūrimas senesniai tautiečiui primins gražią praeitį, o jaunimui parodys, kokia Lietuva buvo galinga ir didi, pasakojo Antanas Rūkas.

Losangeliečiai "Valdovo" dramoje vaidins: Sigutė Mikutaitytė, Ramunė Vitkienė, Vincas Dovydaitis, Antanas Kiškis, Arnoldas Kungys, Aloyzas Pečiulis, Tadas Dabšys, Arvydas Raulinaitis, Sigitas Raulinaitis.

K. Januta

DIRVOS RĖMĖJAI

Atnaujindami prenumeratą ir kitomis progomis Dirvai aukoję:

LKVS Ramovė-Boston	
skyrius	50.00
Tautos Fondas Detroit	10.00
M. Valiukėnas, Brockton	3.00
V. Aukštuolis, Munster ..	8.00
V. Klabis, Brockton	3.00
K. Gričius, Santa Monica	3.00
L. Petronis, Dearborn ..	25.00
M. Aglinskas, Pittsburgh	3.00
M. Petraitis, Homosassa ..	5.00
Br. Kazukauskas,	
Silver Spring	20.00
J. Šlapelis, Euclid	8.00
H. Bagdonienė, Chicago	13.00
Regina Žymantaitė-Peters,	
New York	100.00
A. Zaparackas, Royal Oak	3.00
M. Mischik, Miami	8.00
J. Jašinskas, Boston	1.00
A. Ščiuka, Rochester	10.00
I. Černis, Bloomfield	13.00
A. Jonaitis, Cleveland ..	3.00
C. Modestas, St. Pete.	3.00
T. Dulieba, Cleveland ..	20.00
J. Kregždė, Cincinnati ..	3.00
Ona Žolygienė,	
Ormond Beach	23.00
N. Zoloto, Glen Elyn	3.00
A. Vakselis,	
Richmond Hill	3.00
Dr. J. Šonta, Akron	13.00
Z. Brazauskas,	
Baltimore	8.00
A. Friedrich,	
Laguna Niguel	10.00
J. Čibiras, Dayton	3.00
S. Backus, Los Angeles	8.00
R. Gintautas, Caseyville	1.00
V. Kačinskas, Sawyer ..	8.00
A. Šova, Crown Point ..	3.00
H. Bitėnas, Elizabeth	20.00
A. Dikinis,	
Fairfield, Glade	3.00
Adv. E. Armanienė,	
Baltimore	50.00

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame.

APDRAUDOS reikalais geriausius patarimus gausite kreipdamiesi į **OBELENIŲ** apdraudos įstaigą — 6181 Mayfield Road, Suite 203, Mayfield Hts., Ohio 44124. Skambinti ZENONUI arba SAULIUI (216) 442-6810.

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SĄJUNGOS DEVYNIOLIKTO SEIMO,

VYKSTANČIO LOS ANGELES MIESTE

ŠIŲ METŲ GEGUŽĖS 24 IR 25 DIENOMIS

IŠKILMINGAS BANKETAS

LIETUVIŲ ŠV. KAZIMIERO PARAPIJOS SALĖJE

GEGUŽĖS MĖN. 24 DIENĄ, ŠEŠTADIENĮ,

PRADŽIA 7. VAL. VAKARO.

Pokilyje dalyvaus garbingų svečių iš toli.

MENINĘ PROGRAMĄ ATLIKS:

viešnia iš Clevelando, pianistė

Birutė Smetonienė

ir losangelietė solistė

Janina Čekanauskienė,

akompanuojant pianistei

Raimondai Apeikytei.

Puikūs užkandžiai, karšti pietūs, taurūs, kilnūs ir gaivūs gėrimai.

Šokiai grojant jaunimo orkestrui

VISKĄ PADENGŠ ĮEJIMO KAINA \$25.00 ASMENIUI.

Dėl rezervacijų kreiptis į Joną Petronį, (213) 664-0791 arba į kitus ALT S-gos Los Angeles skyriaus valdybos narius.

Rengia LOSANGELIEČIAI TAUTININKAI

Birutė Smetonienė

Janina Čekanauskienė

Raimonda Apeikyte

Jaunojo PAULIAUS BINDOKO dėmesio vertos išvados *Aurelija Balašaitienė*

Perskaičius ALT Sajungos jaunimo konkurse premiją laimėjusį Pauliaus G. Bindoko rašinį, pasitvirtina teigimas, kad jaunimui skiriami konkursai turi didelę vertę ne vien kaip skatinimas jaunimą galvoti ir rašyti lietuviškai, bet drauge ir kaip iš jo pasimokyti. Visos mūsų organizacijos sielojasi lietuviškos išlaikymo, o lituanistinės mokyklos, mokinių skaičiui mažėjant, ieško naujų metodų mūsų praeigūnui sudominti ir išlaikyti lietuviškoje dvasioje. Iš minėto rašinio suglaustų ir preciziškai patiektų minčių aiškėja jaunų žmonių pozityvi galvosena ir joje iškelti argumentai, įrodantys tautybės vertę išveivijoje.

Ne paslaptis, kad iki Antrojo Pasaulinio karo didelė dauguma ateivių, neišskiriant nei lietuvių, savo pavardes keitė, 'amerikonino', kad prieš juo nebūtų panaudota tikra ar išivaizduojama diskriminacija, todėl jie tиро 'anglosaksiškai', lenkiškai ir airiškai skambančių pavardžių masėje.

Prieš eilę metų vienoje Clevelando skautų akademikų sueigoje buvo pakviestas prarasti pašnekesį vienas jaunas lietuvis inžinierius, per trumpą laiką pasiekęs aukštą postą didelėje bendrovėje, nežūrind jo tipiška lietuviškos, 'sunkios' pavardės. Savo kalboje inžinierius ne vien kalbėjo apie būtinybę didžiūotis savo kilme, bet taip pat praktiškai įrodė, kaip kartais savotiškas išsi-

skyrimas ir originalumas turi teigiamas įtakas. Kada bendrovėje buvo svarstomas vieno inžinieriaus pakėlimas į aukštą pareigą, kan didatų buvę net keliolika su panašiomis kvalifikacijomis ir patyrimu. Bendrovės administracijai tai buvęs nelengvas uždavinys, kol pagaliau vienas pasiūlė paprastą sprendimą: pakėlimą duoti inžinieriui su lietuviška pavarde, nes tai buvęs vienintelis skirtumas eilėje lygiai kvalifikuotų kandidatų. Toji tendencija reiškiasi dabar jau daugelį metų ir mūsų profesionalai bei aukštą pareigą einantys asmenys nei savo vardų, nei pavardžių nebekeičia.

Panašiai praktiškai išveidžijimus daro ir Paulius Bindokas, savo rašinio pradžioje sumaniai išryškindamas skirtumus tarp Amerikos katilė tirpstančių tautybių kurių kraštai yra laisvi ir nereikalauja didelio dėmesio, ir tarp tų, kurių tėvynės yra pavergtos. Jis pripažįsta, kad jaunam žmogui likti lietuviu visų pirma yra reikalingas asmenišką savo paties apsisprendimas, kurį komplikuoja ir sunkina gyvenamojo krašto įtaka. Į klausimą, kokia esanti nauja iš tautybės išlaikymo, jis atsako praktiškai. Šalio to, kad Amerikoje dabar yra populiaru ieškoti savo 'šaknų', jis pabrėžia lietuvių kalbos žinojimą, kaip praktišką pagrindą studijuojantiems svetimas kalbas. Lietuviai, susipažinę su savo komplikuo-

ta gramatika, žymiai lengviau nugali svetimų kalbų gramatikas negu jų kolegos, mokantys vien tik anglų kalbą. Čia jis nepamiršta paminėti mūsų kalbos senumo, ją vykusiai sugretindamas su Amerikoje taip populiarų senienų (antiques) vertinimu ir primindamas, kaip sunku svetimtaučiams mokslinkams mokytis mūsų kalbos, kad galėtų ją tyrinėti.

Ryškindamas praktiško gyvenimo pozityvius tautybės išlaikymo aspektus, jis teisingai tvirtina, kad lietuviškas jaunimas turi platesnį draugų ratą, įvairesnį ir įdomesnį laisvalaikio praleidimą šokių šventėse, stovyklose, organizacijų veikloje, randant tuo būdu draugus plačiame pasaulyje. Jis taip pat pripažįsta, kad būti geru ir aktyviu lietuviu reikia pašvęsti daug laiko, bet tuo pačiu teigia, kad nenoras išsilaukyti ištikimu savo tautybei yra tinginystės pasėka.

Išdėstęs visus savo argumentus, jis pagaliau juos suveda į pagrindinį patriotinį motyvą, kuris ipareigoja dirbti ir gyventi kenčiančiai Lietuvai.

Rašinys kondensuotas, logiškas ir gerai išmąstytas, duoda vyresniesiems puikią medžiagą, kurios ignoruoti negalima. Reikalaujama, besibardami ar įsakinėdami, sunkiai pasiekiamame jauno žmogaus psichiką, kuri yra linkusi savarankiškai žvelgti į gyvenimą ir formuoti savo pažiūras. Jaunas žmogus yra vaikystėje stipriai įtakojamas šeimos, mokyklos, televizijos, draugų ir organizacijų. Vėliau, kritiškame brendimo amžiuje, jaunimas vyresniusius laiko savo priešais ar atgyvenusiais, nes vyresnieji ne visada pajėgia tinkamai įtakoti jaunimą, nesugebėdami netiesioginiai pakreipti jauną žmogų pozityvia linkme, pasitenkinami atgyvenusiais autoriteto ir įsakymų metodais. Jei mažam lengva įsakyti, kad kalbėtų lietuviškai ar dalyvautų kurioje nors organizacijoje bei lankyti lituanistinę mokyklą, tai paaugęs jaunuolis dažnai reiškia savo protestą, nes nebuvo įtikintas lietuviškos praktine ir dvasine nauda. Liepimo ir pareigos atlikimo reikalavimo neužtenka, nes jauno žmogaus pareigos supratimas yra skirtingas, o motyvas, kad 'reikia mylėti savo tėvų žemę', čia gimusiems skamba blankiai ir nerealiai, jei to nelydi įtikinantys, logiški ir suprantamai išaiškinti argumentai, kaip juos kad patiekė Paulius Bindokas.

Įsakymai, gaudinimai, ašaros ir kalbos sunkiai įtikina jauną žmogų, nebent, kaip tai parodo išimtys, jie savo kraujuje jaučia įsipa-

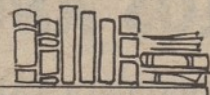
reigojimą, kaip Dievo duotą talentą turį poetai ar kompozitoriai. Kitus reikia ugdyti, naudojant praktiško gyvenimo pavyzdžius, kurių turime apšči, jei nepatingėsime pasidairyti. Pasisekimui Amerikoje netrukdo nei ryškios 'senojo pasaulio' kilmės žymės, nei kalboje girdimas akcentas. Prieš daugelį metų televizijoje teko matyti ir girdėti genialųjį Einšteiną, kurio anglų kalba buvo sunkiai suprantama dėl blogos gramatikos ir labai sunkaus vokiško akcento. Buvęs prezidento Carterio patarėjas, lenkų kilmės Zbigniew Brzezinski, savo pavardės nekeitė ir privertė ją teisingai išsakyti. Gi garsusis 'skrajojantis diplomatas', buvęs valst. sekretorius Henry Kissinger, į šį kraštą atvykęs kaip jau paaugęs berniukas, kalba su akcentu. Prieš keliolika metų populiarusis 'Time' žurnalas paruošė straipsnį apie lietuvi mokslininką dr. Algį Avižienį. Kai jam buvo parodytas straipsnio juodraštis, jisai net nedavė savo sutikimo straipsnį spausdinti tol, kol ant jo lietuviškos pavardės nebuvo uždėtas mūsų rašmens ženklas ant 'z' raidės. Stebėdami televizijos reklamas matome, kad brangūs užsieniniai laikrodžiai, vynai, prabangi kosmetika yra reklamuojami su labai stipriu svetimu akcentu, tuo norint pabrėžti Europos įtakos prestižą.

Džiugu pastebėti, kad pokarinės lietuvių ateivių kartos profesionalai ir pareigūnai savo vardų ir pavardžių nekeičia ir viešumoje kalba lietuviškai nesivarždami. Žmogus, kuris neturi menkystės komplekso ir žino savo vertę, teikia garbę savo vardui. Bet joks vardas nepakels asmens vertės, jei jis pats jos neturi.

Virš minėti pavyzdžiai yra reikalingi mūsų jaunimui. Jie yra iškalbesni už poetų citatas ar vyresniųjų melodramatiškas, blankias kalbas.

Įdomu pastebėti, kad konkurso tema 'Kaip vertinti tautybę išveivijoje' nereikalauja būtinai pozityvaus pasisakymo ir nevaržė autoriaus 'a priori' apspręsta išvada. Paulius Bindokas tautybę vertina pozityviai.

Paulių Bindoką ir kitus konkurso laimėtojus reikėtų skatinti išjungti į lietuviškos spaudos darbuotojų eiles.

NAUJOS KNYGOS

• Pranas Čepėnas. NAUJŲ LAIKŲ LIETUVOS ISTORIJA. II tomas. Išleido Dr. Kazio Griniaus fondas 1986 m. Spaudai parengti padėjo Albina Sirutyte-Čepėnienė. 840 psl. Šis tomas apima 1914-1922 m. laikotarpį, atsteigiant nepriklausomą Lietuvos valstybę. Kaina 25 dol.

1484
1984

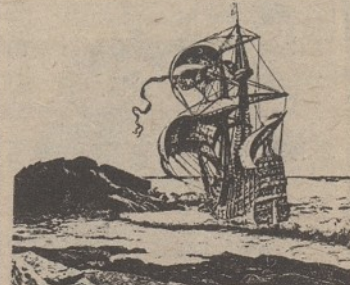

Šventojo KAZIMIERO PENKŠIMTIS

• 1484-1984 ŠVENTOJO KAZIMIERO PENKŠIMT-METIS. Redagavo Balys Raugas. Išleido šv. Kazimiero 500 metų mirties sukakties centrinis komitetas. Spausdino Pranciškonų spaustuvė Brooklyne, N. Y. 478 psl. kietais viršeliais. Tiražas 750 egz. Kaina 15 dol.

PORTUGALŲ NOVELĖ

Sudarė Povilas Gaučys

• PORTUGALŲ NOVELĖ. Sudarė Povilas Gaučys. Išleido Lietuviškos Knygos klubas. Viršelis ir aplankas V. O. Virkau. 414 psl. minkštais viršeliais, kaina 12 dol. Spaudė Draugo spaustuvė.

• LIETUVIS ŽURNALISTAS neperiodinis leidinys. 1986 m. kovo mėn. Los Angeles, Ca. Redagavo Rūta Kleva Vidžiūnienė ir Gintautas Juodgudis. Redakcijos adresas: 23500 Via Galera, Valencia, Ca. 91355.

DVIDEŠIMT KETVIRTASIS DIRVOS NOVELĖS KONKURSAS

Mecenatas SIMAS KAŠELIONIS

Tema. Autoriams suteikiama neribojama teisė novelės temą, turinį ir pobūdį patiems pasirinkti.

Ilgis. Novelė turi būti ne trumpesnė kaip 15 psl. mašinėle rašytą, su dvigubu tarpu.

Laikas. Paskutinė rankraščiu įteikti data 1986 m. birželio 15 d.

Adresas rankraščiams siųsti. Dirva, Novelės konkursas, P. O. Box 03206, Cleveland, Ohio 44103.

Paruošimas. Konkursui siunčiami rankraščiai būtinai privalo būti paruošti rašomąja mašinėle ir pasirašomi slapyvardžiu. Tas pats slapyvardis užrašomas ant pridėdama uždaro vokelio, kuriame įdėta autoriaus tikroji pavardė, adresas ir telefono numeris. Vokelis nebus atidarytas nelaimėjus.

Sąlygos. Laimėjusiam autoriui bus įteikta mecenato Simo Kašelio 600 dolerių premija, Dirva turi teisę premijuotą novelę be papildomo atlyginimo spausdinti Dirvoje ar atskiru leidiniu novelių rinkinyje.

Nepremijuoti rankraščiai. Gražinami tik autoriams prašant.

Jury komisija iš trijų narių sprendžia kas premijuotina paprasta balsų dauguma.

JEI JUMS REIKIA UŽDENGTI STOGĄ, PATAISYTI AR PASALINTI VARYVĖJIMĄ, KREIPKITĖS Į

LATVIAN ROOFING

Cleveland telef. (216) 521-2182

DARBAS ATLIEKAMAS GREITAI IR SAŽINGAI. Dengiame stogus apartamentams, Hot roofs. Tvarkome kaminus ir vandens nutekėjimo vamzdžius, dedame po stogu kablius kontroliavimui ledo užsikimšimo. Taip pat atliekam dailidės darbus.

MARTINS ir GUNARS KAULINS Lakewood, Ohio

CHICAGOS LIETUVIAI

Antanas Juodvalkis

PASIKEITĖ GEN. KONSULAI CHICAGOJE

Ilgametė Lietuvos gen. konsulė Juzė Daužvardienė, sveikatos ir amžiaus slegiama, pasitraukė iš šių pareigų, užleisdama vietą jaunesniam atstovui Vaclovui Kleizai. Konsulų pasikeitimas įvyko tyliai ir nepastebimai, bet Chicago lietuviškoji organizuota visuomenė nenorėjo užmarštyje palikti ilgametę atstovę Juzę Daužvardienę, o taip pat norėjo susipažinti su naujuoju atstovu Vaclovu Kleiza.

Taip JAV LB Vidurio Vakarų apyg. pirm. Birutės Vindašienės pastangomis, buvo sušauktas gyvųjų organizacijų atstovų susirinkimas, kuriame buvo sudarytas plačios apimties komitetas, pirmininkaujamas Birutės Jasaitienės. Į konsulams pagerbti komitetą įsijungė 111 Chicagoje veikiančių organizacijų ar jų padalinių. Tai nuostabus skaičius, parodęs nepaprastą visuomenės dėmesį Lietuvos atstovams. Nėra abejonės, kad didžiausias dėmesys buvo skirtas ilgametei ir pasišventusiai atstovavusiai Lietuvai ir lietuviams gen. konsulei Juzei Daužvardienei.

Generalinės konsulės Juzės Daužvardienės pagerbimas ir naujojo garbės gen. konsulo Vaclovo Kleizos supažindinimas, įvyko 1986 m. balandžio 27 d. Jaunimo centre, Chicagoje.

Akademią atidarė komiteto pirmininkė Birutė Jasaitienė, pasveikino konsulus, dvasiškius, organizacijų vadovus ir gausiai susirinkusius lietuvius, o pro-

gramai vadovauti pakvietė jauną profesionalą dr. Petrą Kisielių, jr.

Solistui A. Braziui vedant, sugiedoti JAV ir Lietuvos himnai. Juzės Daužvardienės gyvenimo kelią ir jos pasišventimą Lietuvos reikalams, nušvietė bendraamžis, senosios išeivijos atstovas, žurnalistas Stasys Pieža. J. Daužvardienė yra advokatė, redaktorė, tūkstančio kalbų auto-

Gen. konsulei Juzei Daužvardienei kun. Juozas Prunskis įteikia 1000 dol. premiją.

J. Tamulaičio nuotr.

Konsulų pagerbime deklamuoja Jūratė Jankauskaitė.

J. Tamulaičio nuotr.

Po konsulų pagerbimo. Pirmoje eilėje, iš kairės: pagerbimo rengimo komiteto pirm. Birutė Jasaitienė ir Asta Kleizienė. Antroje eilėje — V. Adamkus, gen. konsulė J. Daužvardienė, pasiuntinybės patarėjas S. Lozoraitis ir gen. konsulas V. Kleiza.

J. Tamulaičio nuotr.

Naujasis Lietuvos gen. garbės konsulas Chicagoje Vaclovas Kleiza balandžio 30 d. lankėsi Amerikos Lietuvių Tarybos būstinėje ir turėjo pasitarimą su ALT valdybos nariais. Pirmoje eilėje iš kairės: V. Gasparienė, T. Blinstrubas, V. Kleiza, dr. Valaitis, kun. dr. J. Prunskis. Stovi: G. Lazauskas, J. Šiaučiušas, dr. V. Dargis, M. Pranevičius, S. Dubauskas ir P. Bučas.

J. Tamulaičio nuotr.

rė. Jos visas gyvenimas buvo pašvęstas lietuviams ir Lietuvai, nors niekad jos nebuvo mačiusi.

Algimantas Gečys, JAV LB Krašto valdybos pirmininkas, supažindino su naujuoju konsulu Vaclovu Kleiza ir palinkėjo sėkmingo darbo, atstovaujant lietuvių kitų tautų tarpe.

Stasys Lozoraitis, Lietuvos atstovas prie šventojo Sosto ir pasiuntinybės patarėjas Washingtone, aptarė konsulų pareigas ir atsakomybę, ypač šiais laikais, kai Lietuva norima išbraukti iš žemėlapių.

Gen. konsulę Juzę Daužvardienę, Giedros korporacija yra išrinkusi pirmąją žymiausia lietuvių visuomenei pasitarnavusia katalike moterimi ir įteikė plakėtę, o kun. J. Prunskis 1000 dol. premiją, palydėdamas tinkamu žodžiu.

Pirm. B. Jasaitienė, talkinama komiteto narių, Juzei Daužvardienei įteikė adresą su 111 organizacijų vardais, albumą ir "kraičio" skrynią. Sujaudintu balsu J. Daužvardienė padėkojo už šiltą pagerbimą ir pažymėjo, kad ji nepasitraukia iš visuomeninio darbo, bet, kiek sveikata ir aplinkybės leis, stengsis būti lietuviškuose renginiuose.

Naujajam konsului V. Kleizai buvo įteiktas linkėjimų albumas ir kraitinė "jaunamartės" skrynia. Savo žodyje V. Kleiza išpareigojo eiti Daužvardžių pramintomis pėdomis ir dirbti Lietuvos bei lietuvių naudai.

Po tikrai trumpos pertraukėlės, buvo atlikta meninė programa. Tautinių šokių grupė Grandis, vadovaujama I. Smieliauskiene, pašoko tris šokius, solistas Algirdas Brazis, akompanuojant muzikai Robertui Mockui, padainavo tris dainas, Jūratė Jankauskaitė, Kr. Donelaičio mokyklos

mokinė, padeklamavo porą eilėraščių. Toliau, Vyčių choras, diriguojamas muziko Fausto Srolis, padainavo trejetą dainų. Pabaigai choras su solistu A. Braziu davė ištrauką iš Sibiro maldaknygės — Marija gelbėk mus! Chorui akompanavo R. Mockus.

Išreiškus padėkas, pagerbimas buvo užbaigtas bendromis vaišėmis.

Užsklandai

Pagerbimo komitetas, vadovaujamas Birutės Jasaitienės su talkininkais, organizacinę dalį atliko labai gerai. Kalbėtojai buvo santūrus ir neišėjo iš leistų ribų. Kalbant apie vieną darbą, nederėjo prikišti rezidencijų, dolerių ir partijos bilietų. Buvome susirinkę išreikšti padėką ir pagarbą ilgametei ir savo užimtoms pareigoms pasiaukojusiai gen. konsulei Juzei Daužvardienei, o taip pat ir susipažinti su naujuoju gen. konsulu Vaclovu Kleiza. Naujasis mūsų reprezentantas reikalingas visų paramos ir pripažinimo. Priekaištais norimo tikslo nepasieksime, o reikia tolerancijos ir visuotinos vienas kitam pagarbos.

Nuoširdžiai dėkojame Juzei Daužvardienei už ilgametį lietuvių reikalų gynimą, o Vaclovui Kleizai linkime išvermės ir sveikatos naujose pareigose.

GRANDINĖLĖ SUŽAVEJO CHICAGĄ

Clevelando Grandinėlė įsisteigė 1953 metais, dabartinio vadovo Liudo Sagio pastangomis. Per 33 veiklos metus praėjo šimtai jaunimo, sukūrė šeimas ir jau jų vaikai šoka tame pačiame ansamblyje, vadovaujant pačiam steigėjui Liudui Sagiui.

Clevelando Grandinėlė į Chicago iškvietė taip pat garsus tautinių šokių ansamblis Grandis, vadovau-

jama ilgametės vadovės Irenos Smieliauskiene. Čikagiškė Grandis yra dažna įvairių renginių talkininkė ir savųjų koncertų ruošėja.

Grandinėlės koncertas įvyko š. m. balandžio 26 d. Jaunimo centro, žiūrovų pripildytoje didž. salėje. Koncertas susidėjo iš trijų dalių. Pirmoje dalyje pašoko 6 įvairius šokius, antroje — montažą "Duktė viena namie liko" ir trečioje — vėl 8 įvairius tautinius šokius. Daugelio šokių choreografija J. Lingio, kompozicija L. Sagio, muzika — A. Bražinsko, V. Juozapaičio, J. Švedo, A. Balčiūno, V. Klovos, B. Dvariono ir kitų.

Kad Grandinėlė darniai ir gražiai šoka, būtų per mažai pasakyta. Grandinėlė yra pats iškiliausias tautinių šokių ansamblis visoje išeivijoje. Šokdami klaidų nedaro, o įstojimai ir išėjimai bei pasikeitimai naujiems šokiams, yra nepastebimi, suderinti ir vykusiai surežisuoti. Kitų ansamblių jaunimae taip pat šoka gerai, bet dažnokai kiti dalykai "šlubuoja", kaip apranga ir kiti matomi dalykai. Grandinėlės drabužiai suglaistyti, išlyginti, nematyti nė raukšlės ar kitokios netvarkos. Mergaičių plaukai sutvarkyti ir suvienodinti. Drabužiai keičiami bent trejetą kartų ir teikia naujumą.

Įvertinimas tenka ne tik šokėjams, bet dar daugiau jų vadovams, ypatingai Aleksandrai Sagienei, kuri šokėjais rūpinasi, kaip motina leisdamas savo vaikus prie pirmos komunikos. Daug reikėtų gerų žodžių paberti Grandinėlė kolektyvui, bet nenoriu būti nuobodus ir įkyrus. Patarčiau pasiskaityti Julijos Dantienės aprašymą "Grandinėlės viešnagė Philadelphijoje", tilpusį prieš trejetą savaitę Dirvos Nr. 17 —

(Nukelta į 12 psl.)

(Atkelta iš 11 psl.)

1986. IV. 24. Čia yra išvardinti visi, tad nėra reikalo kartoti, nes ir ten ir čia buvo tie patys dalyviai.

Vis dėlto atskirai reikia pažymėti **Grandinėlės vadovybę**: vadovas — Liudas Sagys, kapelos vadovė — Nancy Santa, dirigentė, muzikos konsultantė — Rita Kliorienė, scenos rūbų planuotoja ir reikalų vedėja — Aleksandra Sagienė.

Grandies vadovybė: šokių vadovė — Irena Smieliauskienė, motinų komiteto pirm. Birutė Jasaitienė, narės — Gražina Gražienė, Irena Polikaitienė ir Danutė Puodžiūnienė. Joms visų padėka už tokią puikią šventę.

Po programos viešnios ir svečiai buvo pavaišinti gera vakariene.

PUTNAMO SESELIŲ JUBILIEJUS

Nekaltai Pradėtosios Marijos seserys (populiariai vadinamos Putnamo seselėmis) švenčia 50 metų veiklos sukaktį. Chicagos ir apylinkių rėmėjos-ai š. m. gegužės 4 d. Jaunimo centre suruošė atitinkamą minėjimą.

Minėjimą pradėjo pamaldomis tėvų jėzuitų koplyčioje, o tęsė didžiojoje salėje.

Šv. Mišias atnašavo ir jautrų pamokslą pasakė kun. dr. Juozas Prunskis, giedojo operos solistė Dana Stankaitytė.

Minėjimą-vakarienę atidarė, gausiai susirinkusius svečius pasveikino ir programai vadovavo rėmėjų pirm. Salomėja Endrijonienė. Maldą sukalbėjo vyskupas Vincentas Brizgys. Minėjime dalyvavo trys seselės: provincijolė seselė Augusta, stovyklų vadovė seselė Paulė ir jauniausioji seselė Lolita. Pagrindinį žodį pasakė seselė Paulė, iškeldama maldos reikšmę, artimo meilę ir pasitikėjimą Dievu. Dievui laiminant ir žmonėms remiant, jos yra nuveikusios daug gražių darbų ir pasitarnavusios lietuvių išlaikymui. Putnamietės seselės veda senelių namus, kur prieglaudą randa ne vienas pavargęs lietuvis. Leidžia "Bendradarbi", organizuoja jaunimo stovyklas ir joms vadovauja. Putnamiečių seselių širdys yra atviros visiems ir džiaugiasi visuomenės parama.

Meninę programos dalį atliko solistė Audronė Simonaitytė-Gaižiūnienė, padainavusi kelias lietuviškas dainas ir operų arijas. Solistę susirinkusieji labai šiltai priėmė ir išprašė bisui. Rengėjai solistei įteikė gėlių puokštę, o akompaniatoriui prisegė gėlę.

Seselių veiklą didesne ar mažesne auka parėmė daugelis vakarienės dalyvių. Pažymėtinos F. Mackevičienės ir L. ir A. Stepaičių įteiktos po 1000 dol. aukos. Padėka ir pagarba jiems.

Chicagos "Vaidilutės" teatro aktoriai, kurie gegužės 18 d. Jaunimo Centre vaidins komediją "Uošvė į namus — tylos nebebus". Sėdi Vincas Olšauskas ir Kazė Brazdžionytė; stovi: Laima Šulaitytė-Day, Audrė Kižytė ir Edis Šulaitis.

ARTEJA TEATRO PREMĖRA

Netrukus Chicagos lietuviams galės skaniai pasijuokti, stebėdami naujojo teatro "Vaidilutės" premjerą — "Uošvė į namus — tylos nebebus". Ji įvyks gegužės 18 d. 3 val. p. p. Chicagos Jaunimo Centro didž. salėje.

Pati komedija yra gana sena: parašyta prancūzo L. Ridlio ir išversta į lietuvių kalbą A. Bersinskaitės Rygoje. Ten 1905 m. Stasė Venclauskienė suorganizavo mėgėjų būrelį ir tais pačiais metais Rygoje šią komediją suvaidino. Taip pat ir prieš karą Lietuvoje komedija buvo statoma ir vis susilaukdavo pasisekimo.

Ši komedija nėra ilga — užtrunka truputį ilgiau negu 1 valandą. Veiksmas vyksta viename kambaryje, vienos popietės laikotarpyje. Veikalas sukasi apie šeimyninį gyvenimą; kuomet uošvė, žmonos motina, ap-

šienės ir L. ir A. Stepaičių įteiktos po 1000 dol. aukos. Padėka ir pagarba jiems.

Linkime seselėms ir toliau dirbti lietuvių, ypač jaunimo tarpe.

sigyvena pas jaunavedžius. Juos aplanko ir vyro dėdė. Taip pat jų visų tarpe maišosi ir tarnaitė. Viskas labai kasdieniška, gyvenimiška ir, nežiūrint veikalo serumo, gali atrodyti, jog veikalas parašytas visai neseniai.

Veikale pasirodo penki aktoriai. Uošvės rolę vaidina Kazė Brazdžionytė, kuri Chicagoje vadovauja Lietuvos Aidų radijo programai. Taip pat priklauso Vaivos ansamblui ir dainuoja Lietuvių Operos chore. Dėdės rolę išpildo Vincas Olšauskas, kuris 8 metai dalyvauja Vaivos ansamblyje, o pirmi metai dainuoja Lietuvių operos chore.

Laima Šulaitytė-Day, kuri yra vaidinusi Chicagos profesionalų teatruose, LB Jaunimo Teatre ir kitur, čia vaidina žmoną Myle. Vyrą Zigmą vaidina Edis Šulaitis, kuris anksčiau yra pasirodęs Chicagos jaunųjų teatre, o taip pat šoka Spindulio taut. šokių grupėje. Audrė Kižytė, taip pat ne naujokė scenoje, vaidina tarnaitę Katrę. Režisierės darbas čia sumaniai atlieka Marija Smilgaitė, turinti daug sceninės patirties.

(eš)

Džiaugtis ar liūdėti?

Spaudoje pasirodžiusi žinutė, kad ateinančiais metais Lietuvos Krikšto jubiliejus bus iškilmingai švenčiamas Romos Šv. Petro bazilikoje BIRŽELIO 14 DIENĄ, yra verta neeilinio dėmesio.

Mūsų visuomenėje jau yra įsigalėjusi ori tradicija, kad planuojant kurį nors renginį yra tikrinamas renginių kalendorius, derinamos datos ir stengiamasi, kad viens renginys nesikryžiuotų su kitu, pagerbiant kitų organizacijų darbą ir atsižvelgiant į visuomenės nuotakas.

Ateinančiais metais bene pats stambiausias renginys bus Lietuvos Krikšto minėjimas, kurio kulminacinis taškas bus Romoje. Tas jubiliejus yra sukėlęs didelį susidomėjimą ir diskusijas tiek spaudoje, tiek privačiame gyvenime, todėl kiekviena su tuo susijusi žinutė yra atidžiai sekama, analizuojama ir vertinama. Taigi buvo beveik neįmanoma tikėti akimis perskaičius, kad jubiliejaus pagrindinės iškilmės vyks kaip tik tą dieną, kuri jau virš keturių dešimčių metų visai mūsų tautai yra gedulo ir liūdesio diena.

Baisiojo birželio išvežimų tragedija, mūsų tautos genocido pradžia, yra gyva ne vien istorijos metraščiuose, bet ir didelės daugumos laisvajame pasaulyje gyvenančių lietuvių atmintyje. Toji diena paprastai praeina maldos ir liūdesio ženkle, prisimenant Sibiro kankinius, paguldžiusius savo galvas Sibiro taigose ir kitus, ten kentėjusius ir tebekenčiančius. Pavarčius kun. dr. Juozo Prunskio knygą "Lietuviai Sibire", taip vaizdžiai iškyla tos baisios tragedijos faktai, paremti ne vien dokumentine ir statistine medžia-

• Lietuvos Aidų radijo programai Chicagoje sukanka 10 metų. Šį sukaktis bus paminėta birželio 8 d. 12 val. Šaulių salėje 2417 W. 43 St. bendru pobūviu. Radijo programai vadovauja Kazė Brazdžionytė nuo pat įsteigimo. Šiuo laiku programa perduodama kas vakarą 8:30 val. Mielai jos rėmėjai, klausytojai kviečiami atsilankyti. Būsit pobūviu patenkinti: gros orkestras, veiks laimės šulinys ir vaisės.

ga, bet gyvų liudininkų parodymais. Sklandžiai parašyta, gausiai iliustruota, ji yra siūloma mūsų jaunimui, kurio didelė dauguma iš savo tėvų pasakojimų ne tik apie tuos trėmimus žino, bet taip pat trėmtinių sąrašuose randa savo giminių vardus ir pavardes. Tuo būdu mes mokome savo jaunimą suprasti mūsų tautos tragišką būklę.

Ar kuris padorus krikščionis keltų vestuves per Vėlines? Taigi kodėl tokia iškilminga ir džiaugsminga šventė, kaip krikšto jubiliejus, turi būti kaip tik švenčiama birželio 14 dieną? Tai lyg šokis ant karstų... Mano vaizduotėje atgyja mano močiutės mielas veidas, amžinu sniegu padengtas kažkur Vorkutos kapinėse (jos pavardė ir išvežimo data — 14 birželio, 1941 metais — yra taip pat minėtoje knygoje), mano jauno dėdės ir jo nėsčios žmonos tragiškas likimas, nuo kurio mano motiną mano seserį ir mane išgelbėjo Apvaizdos ranka. Būdamas dėkinga už galėjimą gyventi laisvėje, aš negaliu pamiršti tos baisios dienos, kaip jos neprivalo pamiršti joks lietuvis.

Ar dera iš istorijos lapų išbraukti baisiojo birželio tragediją ir jos vietoje įrašyti jubiliejaus datą, kurios parinkimas yra iššaukęs stiprų organizacijų ir pavienių asmenų protestą. Tos datos pasirinkimu įtiksimė Lietuvos okupantui, kuriam išvežimų ir trėmimų minėjimai yra nepriimtini, Jubiliejaus iniciatoriams negali būti nežinomos mūsų netolimos praeitės įsidėmėtinos datos. Tą dieną mes neturime teisės džiaugtis ir linksintis, nes tuo bus pažeisti jausmai tų, kuriems toji diena yra gilus liūdesio ir skausmo sukaktis.

Iki jubiliejaus yra dar ištisi metai, taigi ir rengėjai, ir jų tarpininkai turi gražaus laiko pakeisti Romoje planuojamą iškilnių datą. Bet tylėti nevalia. Gerbkime Sibiro trėmtinių atminimą ir jų kančias, apie kurias taip gražiai mokame prie progos kalbėti.

Aurelija Balašaitienė

• A. A. Paulinos Valavičiūtės, ilgametės Aušros gimnazijos mokytojos, mirusios 1979 m. birželio 14, Woodhavene, New Yorke, mokinių būrelis ryžosi pstatyti kuklų paminklą, ir kviečia buvusias-ius mokinė-ius prisidėti talkinant lėšas.

Aukas (sumoje 20 dol. ar daugiau) siųsti iniciatorėms: A. Radzivanienėi, 84-16 110 St., Richmond Hill, N. Y. 1148; B. Paprockienei, 90-34 83rd Avenue, Glendale, N. Y. 11385, arba J. Kregždienėi, 85-39 90 St., Woodhaven, N. Y. 11421.

Viešėdami Chicagoje aplankykite **PARAMA**
MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkas J. Mažeika

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

JAV LB KULTŪROS TARYBOS ŠEŠTOJI PREMIJŲ ŠVENTĖ

Laureatų pristatymas ir premijų įteikimas
Meninę programą atlieka
Clevelando dainos-muzikos vienetas
UŽDAINUOKIM!
Vadovaujamas Algirdo Bielskaus.

1986 m. gegužės 17 dieną.
Šeštadienį, 7:00 val. vakare,
Amerikos Lietuvių Piliiečių Klube
368 W. Broadway, So. Boston, Mass.

Maloniai visus kviečiame susitikti su mūsų kūrėjais ir pasidžiaugti jų įnašu į lietuvių kultūrą.

Globoja LB Bostono apygardos valdyba

Rengia JAV LB Kultūros Taryba

• JAV LB Krašto valdyba atstovais į Lietuvių Fondo Pelno Skirstymo komisiją paskyrė dr. Petrą Kisielių, jaunosios kartos visuomenininką doktorantą Robertą Vitą ir rašytoją inž. Vytautą Volertą. Krašto valdybos vicepirm. Bronius Juodelis, ilgus metus darbavęs pelno skirstyme, sutiko būti antrininku ir pavaduoti atstovus, jei kuris paskirtas atstovas dėl kokios priežasties LF posėdžiuose negalėtų dalyvauti. LF Pelno Skirstymo komisija, kuriai vadovauja St. Baras, šiais metais lietuviškiems reikalams yra numatę skirti \$200,000 sumą.

• ALT Rochesterio skyrius praneša, kad Vasario 16 minėjime buvo surinkta 3,728 dol. Pagal aukotojų pageidavimą ALTui 1,519 dol., Tautos Fondui 1,349 dol. ir Lietuvių Bendruomenėi 743 dol. Stambiausia auka buvo Alinos Žurienės, Tautos Fondui 1000 dol.

• O. Žolynienė, Ormond Beach, atnaujindamas Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 23 dol. Ačiū.

• H. Bagdonienė, Chicagoje, prie Dirvos prenumeratos pridėjo auką 13 dol. Ačiū.

• Bronė Kazukauskienė, Silver Spring, Dirvai paremti atsiuntė 20 dol. Ačiū.

• Poezijos dienos Chicagoje, Jaunimo Centre įvyks š. m. gegužės 23-24 d. d.

BOSTON

NEPAPRASTAS ALT S-GOS BOSTONO SKYRIAUS SUSIRINKIMAS

1986 . gegužės 3 d. 1 val. p. p. South Bostono Lietuvių Piliiečių Draugijos patalpoje įvyko nepaprastas ALT S-gos Bostono skyriaus narių susirinkimas. Kadangi š. m. balandžio 5 d. valdybon išrinkti nariai negalėjo susitarti dėl pareigų ir net dėl valdybos narių skaičiaus, remdamasi Sąjungos nuostatais, skyriaus kontrolės komisija ėmėsi iniciatyvos susaukti visuotinį narių susirinkimą valdybos klausimą išrišti. Surinkimui pirmininkavo kontrolės komisijos pirm. Aleksandras Griauzdė, jam pavaduojant Antanui Lileikiui ir sekretoriaujant Petru Ambraziejui.

Dėl praeito susirinkimo protokolo, buv. pirm. Juozo Kapočiaus ir kontrolės komisijos revizijos pranešimų kilo ilgos diskusijos, kuriose dalyvavo veik visi susirinkimo dalyviai. Pasisakius ir išsiaiškinus susirinkimas priėmė visus pranešimus su tam tikro-

• Lietuvių Jaunimo Sąjungos rengiamas politinis seminaras Washington, D. C., įvyks š. m. liepos 17-20 d. Dėl smulkesnių informacijų kreiptis į Algį Šilą, tel. (301) 340-1954.

mis pastabomis bei pataisais.

Sprendžiant valdybos klausimą, susirinkimas pagaliau balsų dauguma nutarė: 1) anuliuoti balandžio 5 d. rinkimų rezultatus, 2) išrinkti naują valdybą iš septynių asmenų. Buvo pasiūlyti devyni kandidatai, už kuriuos skyrius balsavo pusiau slaptu balsu.

Išrinkus naują valdybą, per 5 minučių pertrauką išrinktieji paposėdžiavo ir pasiskirstė p a r e i g o m i s. Naujos ALT S-gos Bostono skyriaus valdybos sudėtis tokia: pirmininkas — Juozas Kapočius; vicepirmininkai — Juozas Vaičjurgis, Algirdas Budreckis ir Edmundas Cibas; sekretorius — Romas Veitas; išdėninkas — Gediminas Ivaška; ir valdybos narys — Juozas Rentelis. Susirinkimas įgaliojo Juozą Kapočių ir Juozą Vaičjurgį Bostono skyriui atstovauti ALT S-gos 19-tame Seime Los Angeles mieste. Susirinkimas baigėsi gera nuotaika.

Algirdas Budreckis

• Bronius Kviklys LB mokslo premijos laureatas atvyksta į Bostoną, kur jam bus įteikta Didžioji LB mokslo premija.

• Lietuvių Fondas š. m. yra mecenatas trijų Kultūros Tarybos premijų: dailės, muzikos ir teatro.

ST. PETERSBURG

KOSTAS VAIČAITIS ATŠVENTĖ 75 METŲ AMŽIAUS SUKAKTĮ

Kostas Vaičaitis aktyvus A. L. T. Sąjungos St. Petersburg skyriaus narys, šių metų balandžio mėn. 4 d. iškiliai atšventė savo gyvenimo deimantinę sukaktį. Amerikos Lietuvių klubo didžiojoje salėje, dalyvaujant 180 kviestinių viešnių ir svečių. Jo brandžios sukakties šventėje dalyvavo iš New York atvykęs sūnus aeronautikos dr. Rimas su šeima, dabar profesoriaujantis Kolumbijos universitete, dėstantis aeronautiką ir einantis aeronautikos katedros vedėjo pareigas.

Jubiliatas padėkojęs gausingai atsilankusiems svečiams ir viešnioms pareiškė: "Man nebuvo lengva tvarkytis su vaikais, o to-

Sukaktuvinininkas
Kostas Vaičaitis

kiam skaičiui svečių, kažin ar pajėgsiu vadovauti, tai kviečiu šioms vaišėms vadovauti, šioje srityje gerai prityrusį mielą Klemą Jurgelą.

Vaišės bus pradėtos invokacija, kurią atliko šv. Kazimiero misijos vadovas kun. Vytautas Zakaras. Po invokacijos svečiai galingai sugiedojo jubiliatui ilgiausių metų ir išgėrė pripildytas taures šampano į jo sveikatą.

Kostas Vaičaitis yra gimęs ir išaukęs zanavykijoje. Matyti zanavykų lygumos turėjo įtakos į sukaktuvinininko besivystantį charakterį. Jis yra lygaus ir tvirto būdo, nuoširdus, atviras, draugiškas ir gebantis su visais gražiai gyventi. Jo zanavykiška prigimtis neleidžia jam būti tik kitų veiklos stebėtoju, pačiam nieko neveikiant. Vos užbaigęs vaikystės dienas, jis tuojau aktyviai reikėsi Tautininkų Sąjungoj, Jaunosios Lietuvos ir Šaulių Sąjungos veikloje.

Kaip gerabalsis ilgą laiką dainavo Pleiniškių šaulių chore ir kaip instrumentalistas, keliolika metų grojo Jaunaliuvių Pleiniškių orkestre.

Kosto Vaičaičio charakteriai yra priešingybė būti pasyviu visuomeninėje veikloje. Apsigyvenęs St. Petersburg Beach, tuojau įsijungė į Lietuvių klubo chorą, kelių kadencijų klubo valdybos vicepirmininkas, klubo baro vedėjas, aktyvus Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos St. Petersburg skyriaus, Šaulių Kalantos kuopos ir Lietuvių Bendruomenės veikloje. Jis su žmona Valerija geriausi talkininkai A. L. T. Sąjungos St. Petersburg skyriaus renginiuose.

Jubiliatas priklauso keletai organizacijų, tai jų vardais sveikino: Albinas Karnius, klubo valdybos pirmininkas, klubo valdybos, Antanas Gudonis Šaulių Kalantos kuopos, Juozas Žvynys A. L. T. Sąjungos St. Petersburg skyriaus, Algis Dūda Lietuvių Bendruomenės, Stasys Vaškys klubo choro ir Leokadija Žvynienė draugų. Visi sveikintojai linkėjo Kostui ir jo žmonai Valerijai daug, daug giedrių, saulėtų metų, kupinų gera sveikata ir laime.

A. L. T. Sąjungos St. Petersburg skyriaus valdyba įteikė jubiliatui simbolinę, bet prasmingą dovaną — metinę Dirvos prenumeratą.

Vaišės buvo nuotaikingos. Skanūs valgiai, taurūs gėrimai, gera muzika, nu-teikė linksmai ir viliojančiai šokiams. Klemas Jurgela puikiai pravedė vaišes. (j. ž.)

UNION TOURS UNION TOURS UNION TOURS

BALTIC DELIGHTS — MAY-AUGUST 1986
TOUR TO VILNIUS, RIGA, TALLIN & HELSINKI
EXCURSIONS TO KAUNAS, TRAKAI & DRUSKININKAI
12-18 DAY TOURS GREAT VALUE RATES FROM

\$1251.00 — \$1920.00

5 Nights Vilnius*MINI TOURS, 10 Nights
VILNIUS CULTURE TOURS.

PLEASE SEND 1986 BROCHURE.

Name

Address

City State

Phone..... Home..... Office.....

FOR INFORMATION ABOUT BARGAIN MAY MINI TOUR CALL STEPHANIE HORTON 212-683-9500 COLLECT. PLEASE CORRESPOND IN ENGLISH.

ENGINEERS

Join a World Leader in the design of Material Handling Systems. Custom engineered products include conveyors, driverless vehicles, automated storage retrieval systems. Opportunities exist for people in the following areas:

AUTOMATION DESIGN

Our Automation section is looking for experienced Engineers familiar with the design of various types of automated equipment. Projects involve hydraulics, transfer devices, lifts, shuttles and many "one-of-a-kind" items that can be integrated with material handling equipment. Board work skills necessary. Training in computer aided design helpful.

Positions are salaried and include a comprehensive company paid benefits package. For immediate consideration, please submit resume and salary requirements to:

JERVIS B. WEBB CO.
Material Handling Specialist

WEBB DRIVE,
FARMINGTON HILLS, MICH. 48018
Att.: Manager of Employment and Placement

An Equal Opportunity Employer.

**PIKIETUOKIME
SOVIETŲ
PROPAGANDISTĄ**

Sovietų propaganda vis stipresne srove veržiasi į Vakarų pasaulio viešąjį gyvenimą. Šalia konspiracinės veiklos, paruošti sovietų propagandistai vis dažniau pasirodo spaudos konferencijose, televizijoje net ateina duoti pareiškimų Amerikos kongrese. Didžiosios televizijos, stotys kartais pakviečia sovietų propagandos ekspertus komentuoti net Amerikos prezidento

pareiškimus ar kalbas. Jie įžūliai meluoja, klumpa kontradikcijose, o išmincingesnių korespondentų klausinėjami, savo "spaudos konferencijas" nutraukia ar dangstosi "aš apie tai nežinau" atsakymais.

Vienas iš žinomiausių Maskvos propagandistų, Vladimir Posner, kaip yra patyrusi Amerikos Baltų Laisvės Lyga, gegužės 14 atskrenda į New Yorką ir savo daugiau negu pusės mėnesio "grand tour" nuo Atlanto iki Pacifiko baigs

krašto sostinėje, Washington, D. C., birželio 2 d.

Vladimir Posner propagandinės kelionės tvarkraštis pramatytas toks:

New Yorke gegužės 15-19, Bostone gegužės 19-21, Chicagoje gegužės 22-23, Seattle gegužės 24-26, San Francisco gegužės 27-30, Washington, D. C. gegužės 30 — birželio 2.

Jis kalbės spaudos konferencijose, įvairių, reikia manyti, komunistinių ir "neutrialių" grupių susitikimuose, bandys pasirodyti vietinėse televizijos programose. Kiek žinoma, daromos pastangos jam pasirodyti ir viso krašto televizijos tinkluose.

Iš sovietų pavergtų kraštų kilę amerikiečiai turėtų imtis iniciatyvos sovietinį melą atskleisti teisingų faktų pristatymu, rašydami laiškus redakcijoms, susisiekdami su žurnalistais, patys, bandydami patekti į spaudos konferencijas ir kitus susitikimus, o taip pat Amerikos praktikuojamu būdu — pikietavimais.

**Amerikos Baltų
Laisvės Lyga**

DETROIT

**MIRĖ DR. ALFONSAS
PAKALNIS**

Balandžio 25 d. Evans ligoninėje, Georgia valstijoje, po sunkios ligos mirė dr. Alfonsas Pakalnis (Pakalniškis). Velionio kūnas buvo atskraidintas į Detroitą ir pašarvotas Yolandos Zeparackienės laidojimo namuose.

A. a. Alfonsas Pakalnis gimė 1909 m. birželio 12 d. pasiturinčių ūkininkų šeimoje Smilgių dv. Pabaisko valsč., Ukmergės apskr.

1927 m. baigė Ukmergės gimnaziją, 1932 m. Vytauto Didžiojo universitete medicinos fakultetą, Pirmojo Lietuvos Prezidento Karo mokykloje med. daktarams suruoštus kursus ir buvo pakeltas į med. dr. jaun. leitenanto laipsnį, tarnavo, kaip daktaras Lietuvos kariuomenėje, ilgiausiai 2-me D. L. K. Birutės Ulonų pulke ir turėjo pasiekęs dr. Majoro laipsnį.

II-roje Pasaulinio karo audrų išblokštąs gyveno lietuvių stovykloje Augsburg, Vokietijoje.

A. A. dr. Alfonsas Pakalnis-Pakalniškis

1949 m. atvyko į Ameriką ir apsigyveno Detroito. Žmona ir sūnus atvyko vėliau. Ohio valstijoje išlaikė egzaminus ir gavo teisę verstis medicinos praktika. Ohio valstijos Peetles mieste dirbdamas savo specialybėje gyveno apie 10 metų. Grįžęs į Detroitą, dirbo Lincoln ligoninėje. Priklausė gydytojų draugijai, Lietuvių Bendruomenei, švyturio j. šaulių kuopai.

Balandžio 29 d. už a. a. Alfonso Pakalnio sielą šv. Antano parapijos bažnyčioje šv. Mišias aukojo ir prasmingą pamokslą pasakė kun. Alfonsas Babonas.

Po Mišių Alfonsas Pakalnis amžinam poilsiui buvo nulydėtas į šv. Kapo kapines, kur ilsisi jo tėvai ir kitos gimines.

Nuliūdime liko: žmona Irena, sūnus dr. Vytautas, duktė dr. Vida, brolis dr. Mečys su šeima, brolis inž. Vytautas su žmona, sesuo dr. Valerija Barauskienė, sūnėnai — dr. Algis Barauskas su šeima, inž. Vytautas Pakalnis su šeima, inž. Rimas Pakalnis, dukterėčios dr. Regina Pakalniškytė, dr. Ancė Pakalniškytė ir kitos giminės, draugai ir pažįstami.

**RAMOVĖNŲ
SUSIRINKIMAS**

Detroito Ramovėnų skyriaus narių visuotinas metinis susirinkimas įvyko 1986 m. gegužės 4 d. šv. Antano parapijos mažoje salėje. Skyriaus veiklos pranešimus padarė: pirmininkas Stasys Šimoliūnas, išdininkas Vincas Tamošiūnas ir išdininko pavad. Antanas Vaitėnas. Valdybai už gerą darbą pareikšta padėka. Į skyriaus valdybą išrinkti ir pareigomis pasiskirstė taip: Vytautas Kutkus — pirmininkas, Mykolas Kizis — vicepirmininkas, Antanas Vaitėnas — išdininkas ir Romas Macionis — sekretorius. Į revizijos komisiją: St. Šimoliūnas, V. Tamošiūnas ir M. Baukys.

Į visuotiną sąjungos suvažiavimą, kuris įvyks gegužės 24-25 d. Chicagoje atstovais vyksta Vytautas Kutkus ir Mykolas Kizis.

A. Grinius

1986 M. KELIONĖS Į LIETUVĄ

14 - 18 DIENŲ KELIONĖS, 10 DIENŲ LIETUVOJ
14 DIENŲ — LIETUVA IR RUSIJA

Kelionė 716: liepos 16 — liepos 29 — \$1,699. Maskvoj 1 diena, Vilniuj 10, Maskvoj 1. Swissair iš JFK ir Bostono

15 DIENŲ — LIETUVA IR SUOMIJA
Kelionė 101: Rankdarbių paroda. Spalio 1 - spalio 15 — \$1,599.

Kelionė 126: Naujų Metų sutikimas. Gruodžio 26 - sausio 9 — \$1,499. Vilniuj 10 dienų, Kaune 2, Helsinky 2. Finnair iš JFK.

18 DIENŲ — LIETUVA, RUSIJA, SUOMIJA
Kelionė 812: rugpjūčio 12 - rugpjūčio 29 — \$2,059. Maskvoj 2 dienos, Vilniuj 10, Leningrade 2, Helsinky 2. Finnair iš JFK.

10-17 DIENŲ KELIONES, 7 DIENOS LIETUVOJE
10 DIENŲ — LIETUVA IR SUOMIJA

Kelionė 915: rugsėjo 18 - rugsėjo 27 — \$1,449. Vilniuj 7 dienos, Helsinky 1. Finnair iš JFK.

14 DIENŲ — LIETUVA, RUSIJA IR VENGRIJA
Kelionė 610: birželio 12 - birželio 25 — \$1,669.
Kelionė 708: liepos 10 - liepos 23 — \$1,669.
Kelionė 819: rugpjūčio 21 - rugsėjo 3 — \$1,669. Maskvoj 2 dienos, Vilniuj 7, Maskvoj 1, Budapešte 2. Swissair iš JFK ir Bostono.

15 DIENŲ — LIETUVA, RUSIJA IR SUOMIJA
Kelionė 603: birželio 3 — birželio 17 — \$1,849.
Kelionė 701: liepos 1 — liepos 15 — \$1,849.
Kelionė 929: rugsėjo 29 — spalio 13 — \$1,599. Maskvoj 2 dienos, Vilniuje 7, Leningrade 2, Helsinky 2, Finnair iš JFK.

17 DIENŲ — LIETUVA, LENKIJA IR VOKIETIJA
Kelionė 617: birželio 17 - liepos 3 — \$1,799.
Kelionė 916: rugsėjo 16 - spalio 3 — \$1,699. Traukiniu iš Varšuvos į Vilnių, Vilniuj 10 dienų, traukiniu iš Vilniaus į Varšuvą, Varšuvoj 2, Frankfurte 1. Luftansa iš JFK ir Bostono.

13 - 14 DIENŲ KELIONĖS, 5 DIENOS LIETUVOJE
13 DIENŲ — LIETUVA, RUSIJA, ITALIJA

Kelionė 920: rugsėjo 21 - spalio 3 — \$1,799. Maskvoj 2 dienos, Vilniuj 5, Romoj 4, Florencijoj 1. Alitalia iš JFK ir Bostono.

14 DIENŲ — LIETUVA, RUSIJA, AUSTRIJA, BAVARIJA
Kelionė 722: liepos 22 - rugpjūčio 4 — \$1,829. Maskvoj 2 dienos, Vilniuj 5, Vienoj 2, Miunchene 3, Lufthansa iš JFK ir Bostono.

Kelionės kainos nustatytos pagal tarifus, velkusius 1985 gruodžio 1. Kelionių kainos gali keistis, besikeičiant kelionių lėktuvais kainom. Visiem klientam bus pritaikytos pigiausios oro kelionės.

Dėl brošiūros ir daugiau informacijos kreiptis:

BALTIC TOURS

293 AUBURN ST.

NEWTON, MA 02166

(617) 965-8080 arba (617) 969-1190

BALTIC TOURS tvarko:

giminių iškvietimo dokumentus
nuperkam automobilius, kooperatinius butus ir kitas dovanas giminėm Lietuvoje
tarpininkaujam palikimų sutvarkyme

PUIKIAUSIUS KAILIUS RASITE

Chicagoje pas vienintelį lietuvių kailininką

NORMANĄ BURŠTEINĄ

185 N. WABASH AVE. CHICAGO, ILL. 60601

Tel. kraituvėis (312) 263-5826; namų (312) 677-8489.

JAKUBS AND SON
Laidojimo Įstaiga

Della E., William J. Sr.,

William J. Jakubs Jr. ir

Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street, Cleveland, Ohio 44119

Tel. (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama teikianti jaukią atmosferą liūdesio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

DĖMESIO ABITURIENTAI!

JAV LB Ohio Apygardos valdyba susitarusi su šv. Kazimiero Lit. mokykla rengia š. m. gegužės 31 (šeštadienį), Dievo Motinos parapijos salėje abiturientų pagerbimą.

Baigę aukštesniąją mokyklą (High school) nedelsiant praneškite apie dalyvavimą pagerbime Vijai Bublytei telef. 481-8854.

Baigę aukštąjį mokslą — pranešti Audrai Nasvytytei telef. 289-6307.

• Juozas Stempuzis ruošia specialias plaketes, kurios bus įteiktos š. m. laureatams šeštoje Premijų šventėje Bostone. Šventės globėjai yra LB Bostono Apygardos ir Apylinkės valdybos.

• Mirga Bankaitytė kartu su muzikos vienetu "Uždainuokim" atliks keletą kompozicijų kanklėmis. VI Premijų šventėje, Bostone. Šventę rengia JAV LB Kultūros Taryba.

• T. Dulieba, Clevelande, atnaujindamas Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 20 dol. Ačiū.

• Dr. J. Šonta, Akrone, prie Dirvos prenumeratos pridėjo auką 13 dol. Ačiū.

• Algirdas Bielskus muzikos ir dainos vieneto "Uždainuokim" vadovas šeštajai Premijų šventei yra paruošęs įdomią meninę dalį. Šiame vienete dalyvauja 13 jaunuolių.

• PATRIA prekybos namuose, 794 E. 185 Street, Clevelande, yra didelis pasirinkimas vietinių ir importuotų maisto produktų, įvairių skanumynų, lietuviškos juodos duonos, o dovanų skyriuje yra gintaro, plokštelių, audinių, knygų ir lietuviškų sveikinimo kortelių. Prašome atsilankyti. Telefonas 531-6720.

Skaitykit ir platinkit
D I R V A

Po 45 metų Clevelande susitikę Alytaus gimnazijos mokiniai: G. Juškėnas, L. Apanienė ir inž. K. Nenortas, Skautybės Fondo išdininkas. V. Bacevičiaus nuotr.

APDRAUDOS reikalais geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į **OBELENIŲ** apdraudos įstaigą — 6181 Mayfield Road, Suite 203, Mayfield Hts., Ohio 44124. Skambinti ZENONUI arba SAULIUI (216) 442-6810.

DINO'S HEATING & COOLING

Patikriname, išvalome, taisome šaldymo ir šildymo sistemas.

Dainius Kazėnas
531-2578

(20-23)

Taupa

- Lithuanian Credit Union
- Lietuvių kredito kooperatyvas
- Tel. (216) 481-6677

TAUPYKITE IR SKOLINKITĖS
vieninteliame lietuvių kredito kooperatyve Ohio valstijoje.

KIEKVIENA SĄSKAITA FEDERALINĖS VALDŽIOS
APDRAUSTA IKI \$100.000

MOKAME AUKŠTESNES
PALŪKANAS UŽ:

Reg. sąskaitą. 'Super'
Share sąskaitą. Taupymo
certifikatus. IRA
sąskaitą.

SKOLINAME GERESNĖMIS
ISSIMOKĖJIMO
SĄLYGOMIS

Asmeniniams reikalams.
Automobilių pirkimui.
Namų pagerinimui.
Namų pirkimams.

Parduodame Money Orders, Travelers Cheques, priimame mokesčius už elektros, šildymo, telefono ir vandens sąskaitas.

TAUPOS DARBO VALANDOS

Antradieniais, trečiadieniais, ketvirtadieniais ir šeštadieniais: nuo 10:00 val. r. — 2:00 val. p. p.
Penktadieniais nuo 2:00 val. p. p. — 7:00 val. vak.
adv. A. Širvaičio įstaigos patalpose Lietuvių namuose.
877 East 185th St., Cleveland, Ohio 44119

SEKMADIENIAIS

11:00 val. r. — 1:00 val. p. p.
Dievo Motinos parapijos patalpose
(centrinėje TAUPOS būstinėje).
18022 Neff Rd., Cleveland, Ohio 44119

"AUDRA" TRAVEL CORPORATION 1986

Slūdo sutaupyti keliaujant LIETUVĄ per KANADĄ, pigiausia kaina tik \$999.00 U.S. Kelionių ilgis nuo 7 iki 23 dienų. Ilgiausias laikas Lietuvoje — 11 dienų!!!

Į kelionių kainas įskaityta skridimai patogiomis oro linijomis, aplankant gražiausias Europos miestus; viešbučiai, transportas, maistas, ekskursijos bei kiti patarnavimai.

Išvykimo datos:			Kviečiame telrautis smulkesnių informacijų
Gegužės 13	Liepos 10	Rugsėjo 3,	
Gegužės 28	Liepos 16.	Spalio 2,	
Liepos 3	Rugpjūčio 14	Gruodžio 26	

GERIAUSIOS ATOSTOGOS KANADOJE „EXPO 86“!!!

Rugpjūčio 8 d. organizuojama aštuonių dienų ekskursija į šį nepakartojamą renginį. **KELIONES KAINA: \$599.00 U.S.** įskaitant skridimus iš Toronto ir atgal, viešbučius, 3 dienų pasą į „EXPO 86“, spalvotą informacijos knygą, nuotaikingus pietus pramoginiame laive, 2 dienų kelionę autobusu, lydimą patyrusio vadovo, aplankant gražiausias Vakarų Kanados vietas. Norintiems vykti į „Expo 86“ kitomis datomis galime pasiūlyti įvairių įdomių maršrutų. Viso pasaulio dėmesys nukreiptas į „EXPO 86“, tad vietų skaičius ribotas.

Skubėkite užsakyti vietas dabar!

Mūsų biuras:

- Pageidaujantiems paruošia individualias keliones į Lietuvą ir į kitas pasaulio šalis.
- Priima užsakymus nupirkti giminėms automobilius tiesiogiai iš Kanados pagal nurodytą adresą.
- Tarpininkauja suteikiant giminėms Lietuvoje labai naudingą finansinę paramą, nuperkant dovanas, bei tvarkant palikimus.

Visais atvejais garantuojamas sąžiningas ir konfidencialus patarnavimas.

Smulkesnes informacijas teikia

AUDRONĖ, JŪRATĖ ir kiti darbuotojai adresu:

1576 Bloor St. West, Toronto, Ontario, Canada, M6P 1A4
(Priešais Lietuvių namus)

Tel. (416) 532-8772 arba (416) 537-3060 Telex 06-986766 TOR

7 metai pirmąjį Kanadoje lietuvių kelionių biuro registracijos numeris 2159872.

Superior Savings ASSOCIATION

**MOKAME AUKŠČIAUSIUS NUOŠIMČIUS UŽ
SANTAUPŲ INDĖLIUS**

Kiekviena santaupų sąskaita apdrausta iki
\$ 100,000.00

PASKOLOS TEIKIAMOS:

- namams pirkti,
- rezidenciniams ir komerciniams pastatams statyti,
- namų remontams,
- kvalifikuotų studentų mokslui

Smulkesnių informacijų dėl taupomųjų indėlių
ir paskolų sąlygų teiraukitės

Superior Savings

Pagrindinis skyrius

798 East 185th Street, Cleveland, Ohio

Telefonas: 481-3008

DARBO VALANDOS: Kasdien nuo 9:00 iki 4:00,
penktadieniais 9:00 iki 6:00;
šeštadieniais 9:00 iki 2:30.

DIRVA

• **Prezidento Antano Smetonos** kalba, atspausdinta Dirvoje Nr. 18 š. m. gegužės 1 d., buvo pasakyta 1938 m. Lietuvoje minint Krikšto 550 metų sukaktį.

Ją parūpino Vladas Bacevičius iš savo turimo archyvo, atsiųsdamas kopiją iš Skautų Aido Nr. 11, 1938 m. birželio 13 d. 231 psl.

Už šią paslaugą nuoširdžiai dėkojame mūsų foto bendradarbiui Vl. Bacevičiui.

• **Dr. Kazys Bobelis**, Vliko pirmininkas, dalyvaus ALT S-gos seimo bankete š. m. gegužės 24 d. šv. Kazimiero parapijos salėje, Los Angeles, Ca.

• **ALT S-gos seime** Los Angeles skyrių atstovaus dr. Petras Pamataitis, Liucija Mažeikienė, Bruno Gėdiminas, Ambrozė Žatkus ir Edvinas Balceris.

• **Sol. Regina Žymantaitė-Peters**, gyv. New Yorke, atsiųsdama įgaliojimą ją atstovauti Vilties narių suvažiavime, papildė savo įnašą, atsiųsdama 100 dol. Ačiū.

• **Inž. Vytautas Čekanauskas**, Lietuvos garbės konsulas Los Angeles, Ca., ALT S-gos seimo bankete š. m. gegužės 24 d. šv. Kazimiero parapijos salėje, Los Angeles, Ca., pristatys svečiams iš New Yorke atskridusį Lietuvos gen. konsulą Anicetą Simutį.

• **Aldona Noakaitė-Pintsch**, Lietuvos Moterų Federacijos pirminikė, da-

lyvaus amerikiečių moterų General Federation of Women's Clubs suvažiavime birželio mėn. 1-6 d. Cincinnati, Ohio. Ten ji turės progos iškelti lietuvių moterų rūpesčius Lietuvos okupacijos, kalinių, religijos suvaržimų ir kt. reikalais. Taip pat žada atvykti į suvažiavimą Los Angeles Lietuvių Moterų Klubų vicepirm. J. Šepikienė ir kelios iš Chicagos Liet. Moterų Federacijos. Aldona Pintsch pereitą savaitę perėmė vieniems metams Pabaltijos Moterų Tarybos pirminikės pareigas, kurios kas metais keičiasi rotaciniu būdu.

• **Adv. Elena Armanienė**, gyv. Baltimorėje, Md., atnaujindama Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 50 dol. linkėdama visokeriopos sėkmės spaudos darbe. Ačiū už auką ir linkėjimus.

• **Henrikas Bitėnas**, Elizabeth, N. J., siųsdamas įgaliojimus atstovauti Vilties draugijos suvažiavime, papildė savo ir Algio įnašus, atsiųsdamas 20 dol. Ačiū.

• **Floridos Auksinio Kranto LB apylinkė**, per valdybos pirm. L. Bajorūną, vertindama Dirvos darbą, atsiuntė auką 50 dol., su linkėjimu ir toliau nepailsti tęsiant šį mums lietuviams svarbų darbą.

Ačiū už auką ir linkėjimus.

• **Juozas Jurkus**, gyv. Rochester, N. Y., užprenu-

meravo Dirvą savo dukrai Nijolei Zoloto, gyv. Glen Elyn, Ill. ir pridėjo auką. Ačiū.

NAUJAS STIPENDIJŲ FONDAS

FELIKSAS MANDEIKIS, gimęs šiauliuose 1900 ir miręs Cape Code 1985 m. įsteigė, pagal savo testamentą "Marijos ir Felikso Mandeikių Stipendijos Fondą" prie Lietuvių Fondo su pagrindiniu kapitalu 40,000 dol. Pirmoji dalis 20,000 dol. jau įmokėta Lietuvių Fondui.

Tai puikus pavyzdys, kaip žmogus, neturėdamas čia artimų giminių, gali naudingai sunaudoti savo palikimą lietuvių jaunimo auklėjimui ir lietuviybės išlaikymui.

Žmona Marija mirė prieš dešimt metų, o sūnus Robertas nuskendo, begelbėdamas kito gyvybę.

Feliksas Mandeikis yra parėmęs taip pat lietuvišką spaudą ir kitas organizacijas.

Įgaliotinis dr. Ed. Jansonas, iš palikimo spaudai, Dirvai atsiuntė 100 dol. Ačiū.

• **Vladas Kulpavičius**, gyv. Palm Beach Shores, Fla., buvo sunegalavęs. Jam padarytos kelios operacijos. Dabar jis jau grįžo namo ir sveiksta savo žmonos Albinos priežiūroje. Ligos metu jiems daug pagelbėjo p. J. Jokūbauskas.

Vladui Kulpavičiui už poros mėnesių sukaks 90 metų. Jis yra žinomas liaudies menininkas, jo darytos kopolytėlės ir kryželiai puošia daugelį namų.

Linkime greitai sustiprėti ir vėl dirbti savo mėgiamą darbą!

• **Vytautas Volertas** gegužės 17 d. šeštoje JAV LB Kultūros Tarybos Premijų šventėje Bostone įteiks Krašto valdybos LB mokslo premiją Br. Kvikliui.

• **Česlovas Mickūnas** LB Bostono Apygardos pirm. nuoširdžiai rūpinasi Šeštios Premijų šventės rengimu. Šventė įvyks š. m. gegužės 17 d. 7 v. v. Amerikos Lietuvių Piliečių klube, Bostone.

• **„Viliaus Telio“** operos spektakliai bus birželio 14 d., 7:30 val. vak. ir birželio 15 d., 3:00 val. popiet, Morton HS teatro salėje, 2423 S. Austin Blvd. Tai mūsų Lietuvių Operos trisdešimtmečio pastatymas, kuris skiriamas prisiminti per 45 m. žuvusiems už Lietuvos laisvę. Visą lietuvių visuomenę iš arti ir toli kviečiame atsilankyti į šiuos spektaklius! Bilietai, kurių kainos yra 25, 20, 15 ir 10 dol., gaunami Vaznelių prekyboje Chicagoje. Telefonas: 471-1424. Paštu bilietus galima užsisakyti, siunčiant čekį ir būtinai pažymint spektaklio datą, šiuo adresu ir pavadinimu: Lithuanian Opera Co., Inc. 2501 W. 71st St., Chicago, IL 60629.

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SĄJUNGOS DEVYNIOLIKTOJO SEIMO, ĮVYKSTANČIO 1986 M. GEGUŽĖS MĖN. 24-25 D. D. LOS ANGELES, CA.

DARBOTVARKĖ

Šeštadienis, gegužės mėn. 24 d.

8:00-10:00 Registracija.

10:00-12:00 Seimo atidarymas ir iškilmingas posėdis.

1. ALT S-gos Los Angeles skyriaus pirm. R. Sakienės žodis.
2. Sąjungos pirmininko dr. L. Kriaučeliūno žodis ir garbės prezidiumo sukvietimas.
3. Himnai.
4. Invokacija.
5. Mirusiųjų pagerbimas — P. Buchas, s-gos valdybos vicepirmininkas.
6. Sveikinimai.
7. Paskaita: "Tarptautinė politika ir Lietuvos byla" — Vytautas Meškauskas.

12:00-1:30 Pietų pertrauka.

1:30-3:30 Darbo posėdis.

1. Seimo prezidiumo sudarymas.
2. Darbotvarkės priėmimas.
3. Seimo komisijų sudarymas:
 - a. Registracijos ir mandatų,
 - b. Nominacijos,
 - c. Nutarimų.
4. S-gos valdybos pranešimai:
 - a. Pirmininko — dr. L. Kriaučeliūnas,
 - b. Vicepirmininkės jaunimo reikalams — Vida Jonušienė,
 - c. Iždininko — V. Mastys.
5. Kontrolės komisijos pranešimas — O. Daškevičienė.
6. Diskusijos dėl pranešimų.

3:30-4:00 Pertrauka.

4:00-6:00 Darbo posėdis.

1. Paskaita: "ALT S-ga šių dienų lietuviškuose politiniuose vingiuose" — inž. J. Jurkūnas. Diskusijos.
2. Pranešimai:
 - a. Lietuvių Tautinio Sąjūdžio — inž. Eug. Bartkus,
 - b. Amerikos Lietuvių Tarybos — P. Buchas,
 - c. Lietuvos Nepriklausomybės Fondo — E. Čekienė,
 - d. "Naujosios Vilties" žurnalo reikalai — red. A. Laikūnas. Diskusijos.

8:00 val. vak. BANKETAS — šv. Kazimiero parapijos salėje.

- a. Lietuvos gen. kons. A. Simučio pagerbimas,
- b. Meninė dalis — pianistė B. Smetonienė, sol. J. Čekanauskienė, akompanuojant pianistei A. Apekytei,
- c. Vakariene,
- d. Šokiai.

Sekmadienis, gegužės mėn. 25 d.

10:30 Iškilmingos šv. Mišios — šv. Kazimiero parapijos bažnyčioje.

12:00-2:30 Darbo posėdis.

1. Skyrių atstovų pranešimai.
2. Diskusijos dėl šių pranešimų.
3. Mandatų komisijos pranešimas.
4. Nominacijos komisijos pranešimas.
5. Rinkimai:
 - a. Sąjungos pirmininko
 - b. Valdybos narių,
 - c. Kontrolės komisijos narių,
 - d. Tarybos narių.
6. Nutarimų komisijos pranešimas ir priėmimas.
7. Klausimai ir sumanymai.
8. Seimo uždarymas.

2:30-3:30 Pietų pertrauka.

3:30-5:30 Vilties draugijos narių suvažiavimas.

6:00 Seimo dalyvių vakariene.

Priedas:

1. Gegužės mėn. 23 d., penktadienį, 7 val. vak. Lietuvių Tautiniuose Namuose susipažinimo vakaras.
2. Gegužės mėn. 26 d. (Memorial Day), pirmadienį, nuo 10:00 val. ryto gegužinė-pabendravimas ir posėdinių įspūdžių pasidalinimas p. R. Sakienės rezidencijoje, 3430 Figueroa Glendale, Ca. 91206, telef. (213) 681-4920.
3. Seimo posėdžiai vyksta Lietuvių Tautiniuose Namuose, 3356 Glendale Blvd., Los Angeles, Ca. 90038, telef. (213) 669-9314.
4. Nakvynių viešbutis "Ramada Inn", 1160 North Vermont Ave., Hollywood, Ca. 90029, tel. (213) 660-1788 arba toll free 1-800-228-2828.